

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflava ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflava ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte Brazilice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Berači so hudo breme kmeta in meščana

Pred dnevi je pisec teh vrst videl v Ljubljani bednega, pohabljenega moškega, ki se je pomikal po ulicah po vseh štirih in prosjačil. Gruče otrok so se preganjale okrog njega in ga zasmehovale. Podobnih prizorov v Ljubljani ne manjka. Nekateri bolj zakotne, a sicer prometne ulice so stalno zasedene od pohabljenec, ki pa le redko vzbujajo pri mimo idočih pravo usmiljenje, ker so ti siromaki tako zamazani in zapuščeni, da mora gnus nadvladati usmiljenje. Sploh je Ljubljana včasih ko božja pot, kamor se natepejo od vseh vetrov res pravi siromaki, a še več krepkih, zdravih prosjakov, ki jim smrdi pošteno delo. Prav nič drugače ni na deželi. Berači vseh vrst so postali v zadnjih letih prava šiba božja za kmeta in meščana. Ljudje jim dajejo, včasih iz usmiljenja, včasih zato, da se jih čimprej znebijo in jih odpravijo dalje, a največkrat zaradi tega, ker se jih boje.

Zadnja vrsta beračev je tista, ki je drzna in ki kar zahteva, kaj mora dobiti. Dasi je sicer nedvomno gospodarska stiska povečala število siromakov, vendar je tudi res, da so začeli potepuhi vse preveč opevano krizo nesramno zlorabljati in pod krinko žrtev krize obirati ljudi. Če ne gre zlepa, izsiljujejo ti potepuhi z grožnjami od ljudi darove, najrajši seveda denar.

Takih postopaških prosjakov je vedno več, zaradi česar je postalo to vprašanje tako resno, da ga je treba na kakšen način rešiti. Ze zaradi tega, ker sicer ne bo mogoče teh ljudi nikdar več spraviti na pravo pot. Najžalostnejše pa je, da imamo vse polno rodbinskih očetov, ki pošiljajo na beraško pot svoje otroke. Cesar se je Janezek naučil, to bo Janez znal. Otroci, ki se v najnežnejši mladosti vežbajo v tem, kako bi za dinarje vzbujali pri ljudeh usmiljenje, prav gotovo ne bodo več prijeli za delo, ko dorasejo.

Zanimivo je, da vse številne dobrodelne akcije ne zmanjšajo števila beračev. To se pravi, da te akcije niso čisto pravilno organizirane. Ali bi se ne dalo to vprašanje enotno rešiti tako, da bi se ustanovila po vsej državi posebna zavetišča za siromašne pohabljenec in za one oslabele ubožce, ki niso sposobni za redno delo? Obenem bi se enotno organiziralo podpiranje brezposelnih, dokler traja gospodarska stiska. Seveda bo kdo dejal, da bi bili za uresničenje tega predloga potrebni spet novi davki. Prav nič ne bi bili potrebni. Občine bi prispevale tisto, kar danes dajejo za svoje siromake, zasebne dobrodelne akcije, ki že obstajajo, bi dajale denar v to svrhu, sedanja davčina za bednostni sklad bi se porabila na ta način mnogo bolje in tako naprej. Važno je, da bi bil tako zanesljivejši pregled vseh res potrebnih, s čimer bi bili izločeni postopači, ki sestavljajo danes večino beračev.

Če bi se podpiranje siromakov organiziralo enotno, bi se dalo brezposelnim lažje dobiti vsaj sem in tja delo, a zavetišča s pohabljenec in opešanci bi se morala urediti tako, da bi se v njih za stalno uvedle kakšne lažje obrti, da bi siro-

maki vsaj delno olajšali javna bremena za ta zavetišča.

Če izračuna vsak zasebnik, koliko izda letno za berače, bi naposled ne bilo tako hudo, če se mu z uvedbo prav majhne davščine odvzamejo berači. Jasno pa je, da bi se na podlagi take ure-

ditve podpiranja siromakov moralo beraštvo dokončno odpraviti.

Končni učinek izvedbe tega načrta bi bil nedvomno ta, da bi nas podpiranje ubožcev dejansko manj stalo kakor doslej. Naj le še ponovimo, da bi se tako izločili postopači, ker bi bil pregled podpiranja potrebnih lažji, za delo manj sposobni bi dobili lažje opravilo, za brezposelne bi se lažje dobilo delo in mladina ne bi več beračila in se ne urila za bodoče zločince. Izvršiti pa bi se moral ta načrt sicer premišljeno, a vendar z vso odločnostjo brez oklevanja in dlakocepljenja. F.

Nova zmaga pri občinskih volitvah

V nedeljo so se vršile ponovne občinske volitve v veliki občini Sv. Križu ob Krki. JNS je pri teh volitvah zmagala še mnogo lepše kakor pri oktobrskih, ko je dobila samo tri glasove večine. Na to majhno večino pri lanskih volitvah so nasprotniki v glavnem tudi oprli svojo pritožbo na upravno sodišče v Celju. Izkušali so dokazati, da so bili tisti trije glasovi pridobljeni na nepravilen način. Upravno sodišče je zaradi nekaterih napak pri volilnem postopku volitve res razveljavilo. Klerikalci so seveda napovedovali, da se bo pri obnovljenih volitvah, «pravica izkazala». Bili so menda res prepričani o svoji zmagi, saj obsega ta občina področje, v katerem je bilo svoječasno središče klerikalizma v krškem srezu. Napeli so zato vse sile in razvijali žilavo agitacijo. Seveda pa tudi organizacija JNS ni mirovala. Zato je bila pri nedeljskih volitvah udeležba večja kakor pri lanskih. Od 1307 volilnih upravičencev je volilo 1044 (lani 821). Lista

JNS z nosilcem g. Antonom Kodričem je dobila 545 glasov (lani 412) in je zmagala z večino 46 glasov (lani 409). Nacionalni glasovi so torej narasli za 133, opozicijski pa le za 90.

Razpoloženje je bilo izredno borbena in agitacija ves dan živahna. V glavnem so se volitve vršile v miru in redu. Le proti večeru, ko so nasprotniki spoznali, da dobiva JNS vedno večjo večino, so poizkušali na razne načine plašiti volilce, tako da je prišlo ponekod do manjših izgredov.

Lepa volilna zmaga JNS pri Sv. Križu ob Krki naj bo v izpodbudo tudi vsem onim občinam tega sreza, kjer se bodo zaradi naknadnih popravkov pri zloženju občin vršile najbrž tudi še enkrat volitve. Ta zmaga pa je obenem tudi dokaz, da se naše trezno ljudstvo ne dá več begati ne od bivših ne od novo se porajajočih političnih odrešenikov.

Čudni vtiski francoskega avtomobilista o naši državi

Eden naših naročnikov v Franciji nam je poslal na vpogled izrezek iz francoskega lista «Le Progres», kjer neki avtomobilist popisuje svoje potovanje po Evropi. Kar piše o Nemčiji, Avstriji in Madžarski nas ne zanima bog ve kako, ker mi vsaj naši dve zadnjeimenovani sosedni poznamo mnogo bolje, kakor jih lahko prouči kak popotnik, ki v avtomobilu drvi po svetu in potem javnosti podaja svoje bežne vtiske kot globoko spoznanje. Zato smo svojo pozornost posvetili zlasti onemu odstavku, kjer popotnik popisuje vožnjo po naših tleh. Priznati moramo, da se nismo samo malo začudili zaničljivemu tonu, ki veje iz članka, da o nevednosti avtomobilista — njegov voz je znamke Chenard — niti ne izgublamo besed. Nam je dobro znano, da ima naš narod v Franciji mnogo dobrih prijateljev, toda to so zlasti oni, ki poznajo našo zemljo in naše ljudstvo; nesreča pa je v tem, da kak površen izletnik drvi skozi našo državo, meri vse naše zadeve s svojim vatlom in spušča v javnost kritike, kakršne smo čuli od Nemcev pred svetovno vojno, a ki jih zdaj tudi od Nemcev več ne čujemo.

Pa ti privozi tak popotnik do zemunskega mosta in poroča francoski javnosti o njem dobesedno tole modrost: «Most se gradi že ... štiri leta. Kadar Francija pošlje kaj denarja, se delo nadaljuje. Kadar denarja ni več, se gradnja ustavi, dokler Francija spet ne dovoli novega posojila.» Kolikor besedi, toliko izmišljotin. Za zemunski most naša država ni dobila niti beliča iz Francije, pač pa bi moral biti zgrajen na račun nemških reparacij. Gradnja je zastala samo zato, ker ni več nemških reparacij, ki so nam jih zapravili državniki zapadnih držav. Sicer pa je trditve o posojilih samo bajka; od zadnjega santima, ki smo ga dobili iz Francije, je že tako dolgo, da se tega pri nas le redkokdo spominja.

V enakem tonu nadaljuje pisec in na nekem mestu celo omenja, da so mu dali v voz za spremeljevalca našega vojaka, «neblago dišečega sopotnika» (passager malo dorant). Zakaj bi moral baš naš vojak dišati po vijolicah, če vojaki vseh držav diše po jermenju, kasarnah, potu in menaži, tega napačnega potnika ni pojasnil. Ostali svet ceni našega vojaka po drugih vrčinah, ki so dovolj znane. Omenili smo samo dve najjačji cvetki iz

tega potopisa, za ostale zafrkacije pa nam ni mar. Naša država je staša, ko takih avtomobilistov ni bilo, in bo tudi v bodoče brez njih lahko obstajala. Naj kar doma ostanejo.

Kakor že rečeno, nam je žal, da se v francoski javnosti, čeprav v tako malo manem listu, kakor

je «Le Progres», piše na tak način o zavezniški državi, trdno pa smo prepričani, da to ne more biti glas in mnenje francoskega ljudstva, marveč da so le čenče nevednih in nadutih posameznikov. Brez takih prikazni na žalost pač ni noben narod.

so se izvršili popravki na cesti, ki jim jo je zasul plaz. Vintarjevčani dobro vedo, da bodo le s posredovanjem g. Josipa Strmana prišli do občinske ceste, ki bo držala čez Debeče v Stično, Javorčani pa bodo mogli doseči znižanje klanca na cesti, ki drži v Javorje.

Marsikaj se bo dalo doseči s pomočjo njegovega prizadevanja v banovinskem odboru za javna dela. Velike važnosti je tudi nadaljevanje del na banovinski cesti Litija—Reka—Radeče. V veliki meri je od njega odvisno, da bodo pri tej gradnji zaposljeni delavci in vozniki iz šmarske občine.

Iz navedenega je razvidno, kako se g. Josip Strman trudi, da bi storil z vašo pomočjo nekaj dobrega in koristnega za občane. Pridobivajte mu iskrenih in poštenih prijateljev! Povejte tudi onim občanom, ki stojijo pri tem napornem delu le ob strani in kritizirajo gospodarsko delo g. občinskega predsednika, da g. občinski predsednik dela in se trudi za vse občane! Viden napredek našega gospodarskega razvoja in delo občinske uprave bolita samo tiste, ki jim svoječasno ni uspelo pokazati le en gospodarski uspeh v občini. V najhujših časih izkušajo zdaj s pomočjo izigravanja krize, ki vlada ves svet, v jedru zdrav narod zapeljati v slepo politično ulico.

S punktaštvom in separatizmom ni mogoče osrečiti občanov ter dvigniti lepo šmarsko občino do lepšega gospodarskega razvoja.

Ponovne občinske volitve bodo le zaradi formalnosti volilnega zakona. Ne dajte se strašiti od ljudi, ki nimajo nobene moči več v rokah in vam ne morejo škodovati prav nikjer. Zavedajmo se, da je usoda šmarskih občanov in šmarske občine v naših rokah, zaradi česar nam pri teh volitvah izbira ne bo težka. Lista g. Josipa Strmana družiti vse stanove v občini; v njej so zastopniki kmetov, obrtnikov in delavcev.

Komur je za dober glas šmarske občine in za gospodarski in socialni razvoj, bo šel mirno preko vsega šušljanja in natolčevanja na volišče v nedeljo 15. t. m. in oddal svoj glas za listo g. Josipa Strmana.

Pri hripi, influenci in prehladu

se navadno priporoča masaža. Za masažo se priporoča «Alga». Pri hripi, influenci, prehladu namažite rutico z «Algo» in lahko masirajte bolniku prsa, ledja, roke, noge, vrat in čelo. Masaža z «Algo» ublažuje bolečine in osvežuje bolnika. Po masaži mirno in zdravo spi.

«Alga» se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. Steklenica 14 Din.

Poštenost naj velja tudi pri prodaji gob

Italijani vedo, kaj je dobro. Posebno pa so jim všeč naši posušeni jurčki. Dosedaj so bili solidni italijanski trgovci vedno dobri odjemalci gob pri naših veletrgovcih z gobami, ki slove po vsem svetu zaradi svoje poštenosti, še bolj pa po izredno nizkih cenah, toda nekemu trgovcu iz Italije je vendar prišlo na um, kakšna škoda je za Italijo, če pri gobah zaslužijo tudi slovenski veletrgovci. Zato se je sam pripeljal čez mejo ter šel kar sam kupovat gobe na Dolenjsko neposredno od nabiralcev, to je od našega ubogega kmeta. Z veseljem so tujega trgovca povsod sprejemali.

Tudi tam okrog Mirne je Italijan kupoval gobe ter ponujal prav nizke cene. Pri tem je pa

izbiral le najlepše blago in najbolj bele gobe. Italijan je potem doma razglasil, da nima vsa Italija tako belih suhih jurčkov, kakršne je on zbral po Jugoslaviji za majhen denar.

Toda gobe so se čudno razkuhavale in imele so nekako sladek okus in naposled so dognali, da so le posušena repa. Orožniki so imeli dosti opraviti, ko so iskali sleparje, a jih niso mogli odkriti.

Kakor je nesmiselno, da se je Italijan nestrokovnjak lotil nakupovanja gob na lastno pest, tako je tudi vse obsodbe vredno tako sleparjenje. Nabiralci gob naj se ne igrajo, ker lahko v teh hudih časih izgube še ta vir dohodkov.

V Šmartnem pri Litiji bodo v nedeljo občinske volitve

Š m a r t n o pri Litiji, aprila.

Preden stopimo na volišče, bi radi opozorili volilce na dejstva, ki naj bi jih imel pred očmi vsak volilec, preden odda svoj glas. Zavedajmo se, da so zlati časi političnih špekulantov enkrat za vselej minili. Slovenci smo že dne 15. oktobra lani podrli vse mostove, ki naj bi držali v staro politično stanje.

V to smer ni prav nobenega povratka več. To nam kažejo ponovne volitve, ki so se vršile zadnje dni v nekaterih občinah, kjer je še z večjo večino zmagala velika Jugoslovenska nacionalna stranka kakor lani.

Ves socialni in gospodarski razvoj občine je odvisen od nas samih. Napredek nam je zagotovljen le, ako se tudi pri teh volitvah izrečemo za listo Jugoslovenske nacionalne stranke. Komur je blagor občanov pri srcu, bo 15. t. m. glasoval v šmarski občini za listo g. Josipa Strmana, ki uživa zaradi svojega poštenega in nesebičnega dela za kmeta, obrtnika in delavca polno zaupanje tudi izven šmarske občine. Po njegovih za-

slugah so dobili kmetovalci po najnižjih cenah umetna gnojila, galico in ajdo ter je bilo o priliki licenciranja goveje živine razdeljenih za 7000 dinarjev nagrad med vzorne živinorejce. Med male posestnike pa so bili razdeljeni štirje vagoni koruze, pri čemer smo prihranili v razliki cen nad 25.000 dinarjev. Brezposelni so bili v danih možnostih zaposljeni ter so od lanskega leta zaslužili v 2100 šihitih 42.000 dinarjev. Obrtnikom je izkušal pri davčnem odboru znižati davke ter mu je uspelo pridobiti davek znižati v naši občini od 23.000 na 14.000 dinarjev.

Šmarčani bomo izkušali z njegovo pomočjo priti do vodovoda kakor tudi do nujno potrebne razsvetljave v Šmartnem. Istotako stavijo svoje zaupanje vanj tudi Javorčani zaradi nujno potrebne gradbe šole. Kostrevničanom so se po njegovi zaslugi znižali klanci na cesti ter je upati, da na podlagi posredovanj njega kot odbornika za javna dela v banovinskem odboru dosežemo banovinsko cesto do Št. Lovrenca. Primskovčanom so bila dovršena dela na cesti, Gradiščanom

Soteščan:

13

Dedinja grajskih zakladov

«Zaradi tega bom moral umreti, grofovska milost. Skozi zaprta vrata nisem mogel videti, da je ječa prazna...»

«Drugod pa ni izhoda. Vhod v graščino je samo skozi vrata na dvorišče...»

Matija se je ozrl na okno. Rekel pa ni nobene besede.

Grof je zapazil, da je odstranjeno omrežje. Pustil je starca in planil k oknu. «Nekdo je splezal na pečino», je godrnjal nejevoljno. «In na najbolj nevarnem kraju...»

Obrnil se je in odšel iz ječe. Hitel je naravnost v dolino. Oskrbnik je zahvalil Boga, ker se je vihar tako hitro polegel.

Ribič, kateremu je bilo poverjeno nadzorstvo nad grajskimi čolni, je stanoval ob jezeru v leseni kolibi. Grof ga je poklical, naj ga popelje pod pečino.

Hitro je odvezal čoln in prijel za veslo.

Grof je sedel na klopico in sitnarij, naj pritegne z obema rokama.

Čolnarja je oblival znoj, ko je priveslal pod pečino.

«Ustavi!» Grof se je ozrl navzgor proti gradu. Ribič ni vedel, ali občuduje strogi grajski gospod graščino ali strmo skalovje.

«Poglej!» mu je pokazal vrh, visečo razpečino.

«Nikogar nisem videl», je zanikal ribič. «Dolgo že ni bilo tukaj nobenega človeka.»

«Komu si posodil čoln?» je poizkusil z zvijačo.

Starec si je pogladil čelo. Ako trdi resnico, mu naduti graščak ne verjame. Prevaral pa ga bo, ako začne lagati. Morda bo dobil za to še nagrado.

«Čoln je bil nekega jutra na drugem mestu», si je previdno izmislil.

«Kje?» je hlastnil grof Jerman.

«Pod vrbo — tam, kjer je pot najbližja obrežju...»

«Nekdo si ga je izposodil... Naklonil ti bom lepo plačilo, ako mi pokažeš sled za neznanec.»

«Ob jezeru so se poznale stopinje», je lagal premišljeno ribič.

«Kam so držale te stopinje?»

«Izgubile so se onstran jezera...»

Grof se je ujezil: «Potem ne veš ničesar. Nehaj s praznim blebetanjem.»

Ribiču je šlo za nagrado, zato si je izmisljal: «Na poti sem opazil kolesnico...»

«Od kakšnega voza?» je bil ponovno radeveden. Naročil mu je, naj primeri kolesnico in dožene, kdo je vozil po poti ob jezeru, kjer je prepovedana vsaka vožnja.

Grajski hlapec je ugotovil, da so vozili tlačani drva. Poznali so se še odtiski konjskega kopita. Ribič se je za nagrado obrisal pod nosom.

Grof ga je robato ozmerjal. Jezilo ga je, ker ga je premagala slabotna ženska. Kdo jo je odtegnil njegovi obsodbi? Milana, njenega ne-

zakonskega sina, so ujele roparji... Ali je imela grofica še kakega drugega prijatelja? Sama ni mogla uiti po tako nevarni poti. Ako ga najde, ga bo dal zazidati v ječo.

Poln maščevanja je zajezdil konja ter ga pogljal za bežečo grofico in njenim rešilcem.

25.

Voz, na katerem sta se peljala Milan in njegova zaročenka, se je ustavil v bližini majhnega mesta. Tu je izstopila grofica Matilda, ki se je namenila h kneginji Ani. Slovo je bilo bridko in genljivo.

Mesto, pred katerim so se ločili, je ležalo v ravnini. Na eni strani se je razprostiralo obdelano polje, na drugi pa travniki, katere je namakala manjša reka. Nedaleč od mesta se je dvigal grad Malinje. Tukaj je preživela Gizela svoja mladostna leta.

Ob pogledu na ponosno gradovje so se ji zbudile nove nade. Graščak Teodor hrani njeno listino, s katero bo dokazano, da je prava nečakinja graščaka Roberta. Ti dokazi bodo upropastili lažno dedinjo grajskih zakladov. Premagani bodo tudi njeni sleparski pomagači.

Nad zapadnimi gorami je ugašalo večerno solnce. Mesto se je zavijalo v sence; samo grad na gričku so še objemali poslednji žarki zahajajočega dneva.

Gizelo je vleko na Malinje, a spremljevalec Kušar je preudaril, naj krenejo v mesto in poiščejo prenočišče.

Politični pregled

Na potu v Pariz in London, kamor je potoval zaradi ureditve bolgarskih dolgov, se je v ponedeljek

predsednik bolgarske vlade Nikolaj Mušanov sestal v Beogradu z našim zunanjim ministrom Bogoljubom Jevtićem.

Njun sestanek se je vršil na beograjski železniški postaji. Pristržni razgovor med obema državnikoma je trajal 20 minut in se je tikal vzajemnih odnošajev med obema državama. Mušanova sta spremljala bolgarski finančni minister Stefanov in Dečko Karadjog, načelnik konzularnega oddelka bolgarskega zunanjega ministrstva, ki je imenovan za predsednika bolgarskega odposlanceva za trgovinska pogajanja in sklenitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Bolgarijo. Pogodba bo brzkone že ob koncu aprila podpisana v Beogradu. Ko je Mušanov spet stopil v vlak, se je še skozi okno razgovarjal z ministrom Jevtićem in ga povabil, naj pride v Sofijo v goste k njemu in bolgarski vladi.

Vprašanje razorožitve kaže nekoliko napredovanja in je spet več upanja,

da se bodo uspešno zaključila razorožitvena posvetovanja.

Največ nade daje dejstvo, da so Francozi začeli popuščati nasproti Nemčiji, ki zahteva v tem vprašanju popolno enakopravnost z drugimi državami. Zlasti angleško časopisje z zadoščanjem ugotavlja povoljen razvoj razorožitvenih posvetovanj in naglašajo nado, da bo razorožitvena konferenca v doglednem času sprejela razorožitveno pogodbo.

Angleško časopisje piše, da

je Rusija sklenila pristopiti k Društvu narodov, vendar pa zahteva svoje pogoje, in sicer sklenitev pogodbe o nenapadanju za ves svet in podpis evropske pogodbe, s katero bi se evropske države zavezale, da bi nastopile skupno proti vsakemu napadu od zunaj na katerokoli evropsko državo.

Zaradi tešinskega ozemlja, ki je priključeno Češkoslovaški, a ga Poljaki smatrajo za svoje, **je prišlo do hudih napetosti med Češkoslovaško in Poljsko.**

Nekaj poljskih časopisov je vršilo veliko gonjo proti Češkoslovaški, medtem ko jih je vendarle tudi precej pisalo pomirljivo. V zadnjem času se

je žalostna zadeva ublažila in včaske, da se bo spor med obema slovanskima državama poravnal. Mnogo bo k pomirjenju prispeval bližni prihod francoskega zunanjega ministra Barthouja v Varšavo. Z odločnostjo je začel delovati za pomirjenje zlasti poznanjski odbor poljsko-češkoslovaških društev na Poljskem, ki mu predseduje znani prijatelj Češkoslovaške Kierski. Široka poljska javnost je odločen korak poznanjskega odbora pozdravila z velikim zadovoljstvom.

Z Dunaja poročajo, da sta te dni prispela tja

slovenska poslanca koroškega deželnega zbora dr. Fran Petek in župnik Ivan Stare, da obrazložita dunajski vladi težnje koroških Slovencev.

V ta namen sta se prijaviła za sprejem pri zveznem kancelarju dr. Dollfussu, toda dr. Dollfuss slovenskih odposlancev ni hotel sprejeti, temveč jima je sporočil, da smejo koroški Slovenci izraziti svoje želje le s privoljenjem in posredovanjem koroškega deželnega glavarja generala Hülgertha. Ta primer nam kaže nujno potrebo, da posveti Jugoslavija svoji manjšini na Koroškem malo več pozornosti kakor doslej ter poskrbi, da bo tudi Avstrija izpolnjevala obveznosti, ki jih je prevzela z mirovno pogodbo.

DOPISI

DOBOVA. V nedeljo je obiskal svoje volilce v Dobovi narodni poslanec g. Ivan Urek. Shod se je vršil v prostorih g. Kramerja. Predsedoval je predsednik občinske organizacije JNS g. Pintarič. Izvajanjem g. poslanca je sledilo z veliko pozornostjo do 300 volilcev. G. Urek je orisal navzočnim politični in gospodarski položaj. Jasno je predočil nemožnost izpremembe političnega pravca, utemeljenega 6. januarja 1929. Posebno nazorno je tolmačil dobrine zakona o kmečki zaščiti, ki je rešila tisočim in tisočim njihove krove. Drugi govornik, predsednik sreske organizacije JNS dr. Drnovšek, je izpopolnil izvajanja predgovornika. Še ostreje je nastopil proti raznim političnim zavajalcem naših ljudi ter utemeljeval nujno in še večjo povezanost članstva, če hočemo uspeti posebno z našimi gospodarskimi načrti, zlasti tudi s krajevnimi, kakor so regulacija Save in Sotle in postavitve železniške tovarne postaje. Na njegov poziv, da pristopijo k organizaciji še

«Tudi to je urejeno. Vsi trije bodo prenočili, Pri belem orlu.»

«Trije, praviš?» je osupnil možak.

«Oho! Ali si tak plašljivec, Čink? Treh si se ustrašil...»

«Štuc!» Tovariš Čink se je zamislil. «Dokler ne izvem, kaj nameravaš, tako dolgo ne morem sodelovati...»

«Izvedel boš šele potem, ko bo končano...»

«Ali pa nikoli, kajne da?»

«Tudi s tem se boš moral zadovoljiti...»

Čink ni hotel odnehati. «Kdo so oni ljudje, ki so se ustavili pred mestom? Zakaj si raztrgal poročilo, s katerim ti je bilo naročeno, kdaj in kje jih moraš počakati?»

«Vse to te prav nič ne briga», mu je zabrusil. «Samo to te vprašam, ali mi hočeš pomagati?»

«Zastonj ali za plačilo?» je hotel Čink najprej izvedeti.

«Nekaj boš že dobil», mu je obljubil in pojasnil: «Toliko, kolikor boš zaslužil. Vse je na tem, kako nama bo uspelo...»

Čink mu je udaril v roko: «Meni lahko zaupaš. Molčal bom kakor skala...»

«Počasi boš vse izvedel», mu je važno namignil.

Tovariš ni bil vaje čakati. S Štucem sta se spoznala v mestu, kjer sta semtertja prišla za kako delo. Veljala sta za mestna postopača. Kadar sta imela denar, sta posedala po zakotnih pivnicah in kovala temne načrte...

**opere
gospodinja v štirih
desetletjih...**

Kakor se to nekam čudno sliši, je vendar to število samo neznamen del tega, kar mora gospodinja za svojo družino oprati. Koliko ur se je morala prej sklanjati nad pralnim čebrom, če je hotela perilo zmenčati in oteptil

Danes ta dan ni tega nobeni gospodinji več potreba. Saj imamo Radion. In Schichtov Radion opravi delo sam.

Ne muči se!
Uzemi SCHICHTOV
RADION

Štuc je bil nagnjen k pijači; z žganjem sta bila stara prijatelja. Kadar se ga je navlekei, tedaj je marsikaj izbleknil. Čink je poznal njegovo zgovornost, zato ga je povabil v krčmo na sestanek.

«Pojdiva!» Štuc je sprejel vabilo. Bil je izredno dobre volje. Desnico je držal v žepu in žvenketal z drobižem.

Zavila sta v nizko zakajeno beznico in sedla za mizo. Štuc je položil predse pest drobiža. De-

Milan se je strinjal z njegovim nasvetom. Mimo voza je šinil neznanec in nekaj izpregovoril. Gizela je prebledela. Ujela je besedico, ki je sličila njenemu imenu.

«Gospóda je namenjena v mesto?» Tujec se je ustavil nekaj korakov od voza. «Ali potrebujete spremljevalca?»

Kušar je odklonil ponudbo in rekel: «Pač pa bi nam storili uslugo, če nam poveste, kje bi dobili udobno prenočišče...»

«Priporočil bi vam gostilno 'Pri belem orlu', je odvrnil neznanec. «Ako hočete, vam jo pokažem.»

«Hvala! Ni treba!» je odklonil Milan.

«Kakor hočete.» Tujec je odšel naprej po cesti. Tudi Milan je ukazal vozniku, naj požene proti mestu.

Vsiljivi neznanec je kar tekkel pred vozom. V mestu je zavil po prvi stranski ulici. Ustavil ga je možak, ki je stopil izza ogla neke hiše.

«Poročilo je točno», je vsiljivec pošepnil tovarišu. «Pravkar so dospeli...»

«Ali pa veš, da se nisi zmotil?» je dvomil tovariš.

«Vem», je odvrnil. «Njeno ime sem tiho izgovoril...»

«Pa si se upal?» ga je pokaral. «Lahko bi nastala kaka neprijetnost...»

Smuknil sem potuhnjeno mimo voza, kakor bi se za nikogar ne brigal. Deklina se je ozrla za menoj. Opazil sem, da ji je izpremenilo barvo...»

«Zakaj je nisi kam izvabil?»

oni, ki stoje izven nje, so na občnem zboru občinske organizacije, ki je sledil shodu, pristopili vsi navzočni, ki še niso bili včlanjeni, tako da šteje krajevna organizacija zdaj kakih 400 članov. Na občnem zboru je bil izvoljen stari odbor z majhnimi izpremembami. Predsednik je ostal g. Pintarič, njegov namestnik pa g. Kovačič. — «Helada», tvornica železne industrije v Zagrebu, namerja ustanoviti pri nas podružno tvornico. V poštev bi prišla zemljišča severozapadno od železniške postaje, to je v območju katastralne občine Gaberja. Sedanje občinsko predstojništvo se za zadevo živo zanima ter posreduje med tvrdko in lastniki v poštev prihajajočega zemljišča. Zednilo se je z lastniki zemlje na izredno nizko prodajno ceno, in sicer na 5 Din za kvadratni meter. Poleg tega je sklenilo na svoji nedavni seji, da oprostí tvrdko v primeru izvršitve projektiranega načrta vseh občinskih dajatev za dobo desetih let. Ta svoj zaključek je predložil v odobritev in potrditev banski upravi v Ljubljani. Brez dvoma je, da bi bilo tako podjetje velikanske važnosti za razvoj tukajšnjega okoliša, saj bi zaposlovalo baje do 800 delovnih moči, posebno ker se je tvrdka obvezala zaposliti v prvi vrsti domače ljudi. — Banska uprava je naklonila občini Dobovi iz bednostnega sklada 20.000 Din, drugih 20.000 Din pa bo izposlovala od države. Denar se bo porabil za delno regulacijo Sotle, in sicer v okviru celotnega regulacijskega načrta, ki ga je svoj čas do podrobnosti izdelal inspektor Hočevnar. Komisija je pod njegovim strokovnim vodstvom tudi določila, katera dela se morajo izvršiti. Ta dela delne regulacije bodo zaposlila skupno 283 delavcev. Delo se je že začelo. Občinska uprava je poverila izvedbo g. Antonu Pavliču, ki dela že kakih 20 let za regulacijo Sotle. Pomagala mu bo Vodna zadruga, ki je tudi njegovo delo. Ko bodo pravila Vodne zadruge potrjena, bo delo olajšano ter se bo regulacija približevala s hitrejšimi koraki uresničenju kakor doslej, posebno ker imamo v osebah sreskega načelnika g. Brezgarja in občinskega predsednika g. Kovačiča dva močna podpornika.

ŠMARTNO NA POHORJU. Sokolska četa je imela na Jožefovo v šoli dobro obiskan zbor. Starosta br. Podvršnik je razložil sokolske smotre in delovanje. Posebno je poudarjal da Sokol ni protiverski, kakor mu to hočejo nasprotniki očitati, in tudi ne dela proti cerkvi. Za zgled naj nam bodo hrvatski katoliški duhovniki, ki zavzemajo v nekaterih krajih vodilna mesta pri Sokolu. Nadalje

sta še govorila podstarosta br. Furman in predsednik občine br. Frešar. Zaradi odsotnosti tajnice je podal poročilo načelnik br. Strnad. Sokolska četa šteje zdaj 38 članov in 23 naraščajnikov. — Prav lepa pridobitev za Šmartno kot letoviščarski kraj bo lesena, v švicarskem slogu zgrajena stanovanjska hiša, v kateri bodo tudi občinski prostori. Hiša bo last g. Remsa. — Na zadnji občinski seji se je sklenilo, da bo občina s pomočjo vaščanov še letos zgradila tik vasi letno kopališče. Za Šmartno kot dobro obiskan letoviščarski kraj bo kopališče velikega pomena. — Na Jožefovo je bil sestanek gasilske čete, ki ga je otvoril predsednik občine g. Frešar in poudarjal, da se mora v bodoče delati v četi v najlepšem soglasju. Navdušeno pozdravljen je zaključil govor z besedami, da moramo vsi ljubiti in spoštovati našega kralja in domovino. Po razpravi o gradnji novega gasilskega doma se je sklenilo, da za zidavo nalomijo kamenje člani brezplačno. Naposled je priseglo 12 na novo pristopivših članov in je bil ogled prostora za novi gasilski dom. Prostor je podaril brezplačno g. Ivan Pečovnik. — Organizacija JNS, ki šteje 74 članov, je imela v tukajšnji šoli dobro obiskan občni zbor. Predsednik g. Frešar je v jedratih besedah obrazložil smotre stranke in naglašal, da se morajo pod zastavo JNS združiti prav vsi Šmarčani. Nadalje so govorili še gg. Podvršnik, Strnad in Furman. V novi odbor so bili izvoljeni: predsednik Frešar, podpredsednik Hotan Jurij, tajnik Podvršnik Anton, namestnik Rems Ivan, blagajnik Furman Leopold, preglednika računov Koren Lojze in Strehar Ivan, revizor Goričan Alojz. Nadalje sta bila izvoljena za kraje Ošelj, Smerečno, Bojtinu, Frajham, Kalše in Prebukovje po dva odbornika.

ORMOŽ. Tukajšnja podružnica Vinarskega društva bo imela dne 15. t. m. ob pol 8. uri redni občni zbor v Horvatovi gostilni. Obravnavale se bodo običajne točke. Poročala bosta tudi inspektor v pokoju g. Jakob Znidarič in narodni poslanec gosp. Lovro Petovar. Vinogradniki, pridite polnoštevilno!

VOJNIK. Sokol je 2. t. m. v posojilniški dvorani lepo podal veseloigro «Turške kumare». Smeha ni bilo ne konca ne kraja. Najlepše sta igrala trgovce Vrbeč in njegova žena. Prvega je podajal g. Kuhar, drugo pa ga. dr. Mikuševa. A tudi vsi ostali so bili na svojih mestih, kakor evnuh (g. Gorečan), zet Picek (g. Zorko) in drugi. Želeli pa bi še videti kaj vzgojnega.

VUZENICA. Izredno zgodnja je letos pomlad. Breskve, slive in češplje že odganjajo. Nekateri cvetlični grmi so odgnali listje že v drugi polovici marca. — Občinski proračun, ki bo znašal za novo veliko občino 175.000 Din, je že odobren. V kritje izdatkov se bodo pobirale nekoliko zvišana trošarina na vino in za nekaj odstotkov višje doklade na davke. — Delo na cestah je v polnem razmahu. Trije stalni delavci in še vsak dan po nekaj brezposelnih pomožnih delavcev skrbi, da se bodo ceste vsaj v glavnih delih za največjo silo popravile. Žal je prejela naša občina za svoje ceste v vsem srezu najmanjšo podporo. Zakaj to, ne vemo. — Gradbeno gibanje je kljub skrajno slabim časom še prilično živo. Kakor čujemo, si namerava v teku pomladi postaviti svojo stanovanjsko hišico (leseno) mizar g. Salecl. Na Planini pod Slovenjgraškim sedlom pa bo poleg Berghausa postavil g. Kasper planinsko kočjo.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ljubljanskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: voli I. 4 do 4.50, II. 3.50 do 4, III. 3 do 3.50, krave debele 2.50 do 3, klobasarice 1.50 do 2.50, teleta 5 do 6, prašiči 7 do 8.50 Din. Prasci za rejo so bili po 160 do 210 Din za rilec in konji po kakovosti in velikosti 500 do 3500 Din.

SVINJE. Na mariborskem sejmu za svinje so bile naslednje cene svinjam: 5 do 6 tednov starim 80 do 100 Din, 7 do 9 tednov starim 140 do 150 Din, 3 do 4 mesece starim 250 do 280 Din, 5 do 7 mesecev starim 320 do 350 Din, 8 do 10 mesecev starim 450 do 500 Din, enoletnim 750 do 800 Din. Kilogram teže je bil: žive po 6.50 do 7 Din, mrtve pa po 9 do 10 Din.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (k spodnjim tečajem naj se prišteje še premija 28.5 %):

1 nizozemski goldinar za 23.18 do 23.29 Din;
1 nemško marko za 13.58 do 13.69 Din;
1 ameriški dolar za 33.94 do 34.23 Din;
100 francoskih frankov za 226 do 227 Din;

narja ni mogel trpeti v svojem žepu. Rad se je pobahal.

Naročil je jedi in pijače. «Pij in prigrizni!» je silil tovariša. «Nocoj ne boš ničesar plačal.»

Pila sta in jedla, kakor bi bila prišla s flake. Štuc je bil čedalje bolj zgovoren.

«Prijatelj, odkod imaš neki toliko denarja?» je začel Čink prav rahlo poizvedovati.

Štuc je izpraznil kozarec in hotel nekaj odgovoriti. Toda vino se mu je zalelo.

«Pred dnevi si prejel spet lepo vsoto... Tisto pismo je bilo nekaj vredno... Kajne, prijatelj?»

«Taka pisma dobivam čedalje pogosteje. Menda še ne veš, da imam bogato sestro...»

«Sestro imaš?» se je pretirano začudil.

«Moja sestra je imenitna gospa...» Štuc je nepremišljeno dvignil zastor v tajno ozadje. «In denarja imam kakor vrag toče! Tisto, kar mi pošlje, so le drobtinice, ki padajo z njene mize.»

Činka je zanimalo, kako je prišla sestra mestnega postopača do veljave in bogastva. Mislil je, da se je bogato omožila.

Štuc mu je pojasnil: «Moja sestra Gizela je zelo izobražena in prikupljiva. Služila je pri boljših ljudeh, kjer si je ugledala vedenje. Nič se ji ne pozna, da ni iz plemenite rodovine...»

«Zapeljivka!» ga je zbadel tovariš. «Take ženske ovijajo moške okrog prstov...»

«Počakaj, naj povem do konca. Moja sestra ni taka, kakor meniš... Prejela je pismo od strica, bogatega graščaka na Robovju. Postavil jo je za dedinjo grajskih zakladov. O kakem stricu se

Gizeli niti ni sanjalo, zato je opozorila grajske veljake na morebitno pomoto. Odgovorili pa so ji, naj pride, ker je že vse urejeno.»

«Njen stric seveda ni bil...» mu je Šink pomežiknil z levim očesom.

«Naj bo ali pa ne...», se je Štuc prisiljeno nasmehnil. Sprejela je ponudbo, kar bi bil storil vsakdo na njenem mestu...»

«In potem je seveda odpotovala...»

«Vsi grajski veljaki so bili na njeni strani. Treba pa je bilo mazati, mazati...»

«Pa ti?» Čink mu je hotel nagajati: «Ako je tvoja sestra nečakinja bogatega strica, si mu ti nečak. Odrinila te je od korita...»

«Večkrat mi zato kaj pošlje...»

«Zato, da molčiš... To je seveda umljivo...»

«Mene se ji ni treba bati...»

«Štuc, k nji bi šel in zahteval, da razdelita zaklade...»

«Saj nisem neumen...»

«Zakaj boš neumen? Ali ne maraš denarja?»

«Ako bi začel dregati, bi lahko vse pokrvaril.»

«Tisto pa, tisto.» Čink mu je moral pritrčiti. «Poglavitno je, da ti pošlje dovolj denarja...»

«Nekaj že dobim. Pa bom še več», se je pobahal.

«Čudno.» Čink ni mogel vsega umeti. «In deklini, ki je dospela semkaj, je ime prav tako, kakor tvoji sestri?»

«Obe sta Gizeli... In podobni sta si tudi po obrazu... Vidiš, to deklino moram opazovati...»

«A zato potrebuješ pomočnika?»

Štuc je bil v zadregi. Zavedel se je, da mu je preveč zaupal. Odgovoril je previdno: «Dva sta le dva pri vsakem delu... Eden gleda po eni in drugi po drugi strani...»

Čink ni mogel verjeti, zakaj bi hodila semkaj prava dedinja. Doma bi vendar laže dosegla svoje pravice.

Tovariš mu je razlagal: «Predvsem potrebuje dokazov. Prišla je po neke listine, ki so shranjene na Malinju.»

«Torej je ta deklina vendarle prava dedinja?»

«Kdo ti je povedal?» se je Štuc ustrašil resnice.

«Nihče. Sam sem tako mislil...»

«Pa se motiš. Prava dedinja je moja sestra. Tako je uradno zapisano in opremljeno s pečati.»

«A kdo sta bila ona dva, ki sta sedela pri njej na vozu?»

«To sta njena spremljevalca...»

«Ali bova kos vsem trem? Kaj bova prav za prav ukrenila?»

Štuc se je kesal, ker je bil preveč zgovoren. Začel je popravljati: «Zadeva je že urejena. Bogati stric je umrl... Oporoka je potrjena in moja sestra sedi na zlatem prestolu...»

«Kje je tisto Robovje?» Tega mu tovariš še ni povedal.

«Ne vem.» Kraja mu Štuc ni hotel izdati.

(Dalje prihodnjič.)

100 češkoslovaških kron za 142 do 143 Din.
100 italijanskih lir za 294 do 296 Din.

Avstrijski šiling se je prodajal v zasebnem kliringu po 9.15 do 9.25 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 312 do 313 Din, investicijsko posojilo pa po 71 do 72 Din.

Sejmi

16. aprila: Škocijan, Skaručna, Borovnica, Osilnica, Št. Janž pri Spodnjem Dravogradu, Sveti Peter pod Svetimi gorami, Križevci, Vinica.

17. aprila: Grahovo, Kapela pri Brežicah.

20. aprila: Sv. Tilen.

NAVODILA GLEDE PRIJAV K IZPITOM ZA ZIDARSKE, TESARSKE, KAMNOSEŠKE IN VODNJAKARSKJE MOJSTRE.

Prijave za priustitev k izpitu morajo prosilci pisмено vložiti do 16. t. m. pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10, ki bo z rešitvijo obenem tudi odredila, kje in kdaj bo kandidat delal izpit. Prijavo je treba kolkovati s 5 Din ter priložiti za rešitev prošnje kolek za 20 Din, za izpričevalo pa kolek za 20 Din in kolek za 10 Din. Izpitno takso v znesku 450 Din je poslata po pošti.

V prijavi se mora navesti točen naslov, iz katere stroke namerava kandidat delati izpit, kje je delal, odnosno bival zadnjih 6 mesecev, ali je izpit že, in sicer kdaj in kje, opravljal ali ponavljal. Vlogi je treba priložiti: 1. Kratek, svojeručno na posebnem listu napisan popis strokovne zaposlitve do izpita (učna, pomočniška doba, sešteti je vso dobo zaposlitve kot pomočnik). 2. Krstni (rojstni) list. 3. Dokazila, da je: a) ali v svoji obrti praktično delal najmanj štiri leta, potem ko je uspešno dovršil srednjo tehnično ali njej enako drugo šolo, b) ali v svoji stroki ali kot gradbeno-tehnični risar v poslovalnicah graditeljev, inženjerjev ali arhitektov delal najmanj 5 let praktično, potem ko je z uspehom opravil predpisani zaključni izpit iz svoje stroke na šoli za gradbene poslovodje (polirje), pripojeni srednji tehnični šoli, ali na drugi državni strokovni šoli z enako učno osnovo, c) ali se učil svoje obrti najmanj tri leta in praktično delal v svoji stroki najmanj 6 let (delavska knjižica) ter pri posebnem izpitu dokazal občo izobrazbo in znanje. (Kandidati, ki se prijavijo za opravljanje izpita, a nimajo listin,

navedenih pod 3., smejo dokazati čas o svoji zaposlitvi s kakršnimkoli drugim verodostojnim dokazilom.) 4. Izpričevala o posebnem obisku strokovnih učnih zavodov. 5. Potrdilo, da je plačal pri zbornici zgoraj označeno izpitno takso (potrdilo zbornične blagajne, odnosno poštni odrezek, če je bila taksa poslana po pošti).

Pismeni izpit (klavzurna naloga) se bo pričel 1. maja letos ter bo trajal pet dni. Pri izdelovanju naloge sme uporabljati kandidat vse knjige, ki vsebujejo samo formule, dalje gradbeni zakon in osnutek gradbenega pravilnika. Ustni izpit se bo vršil po opravljenem pismenem izpitu.

Navodila glede prijav k izpitolu o obči izobrazbi in znanju, ki so potrebni za priustitev k izpitolu za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre.

Prijave za priustitev k tem izpitolu morajo prosilci pisмено vložiti do 20. t. m. pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10, ki bo z rešitvijo obenem tudi odredila, kje in kdaj bo kandidat delal izpit. Prijave je treba kolkovati s 5 Din ter priložiti za rešitev prošnje kolek za 20 Din, za izpričevalo pa kolek za 20 Din in kolek za 10 Din. Izpitno takso v znesku 300 Din je poslata po pošti. V prijavi je navesti točen naslov, iz katere stroke namerava kandidat delati izpit, kje je delal, odnosno bival zadnjih 6 mesecev, ter ji priložiti: 1. kratek, svojeručno na posebnem listu napisan popis strokovne zaposlitve do izpita (učna, pomočniška doba); 2. krstni (rojstni) list; 3. dokazilo, da se je učil svoje obrti najmanj tri leta in praktično delal v svoji stroki vsaj že štiri leta (delavska knjižica); 4. potrdilo, da je plačal pri zbornici zgoraj označeno izpitno takso (potrdilo zbornične blagajne, odnosno poštni odrezek, če je bila taksa poslana po pošti). Ti izpiti se bodo vršili 11. in 12. maja letos.

Slabim!

Sodobni človek živi v prilikah skrajne živčne napetosti: depresija, nespečnost, predčasna izčrpanost, živčna razvnanost, glejte, na čem mnogi danes trpe! Medtem je znanstveno dognano, da regulira ekstrakt iz žlez mlade in močne živali («Kalefluid»), vnesen v organizem, sekretarno delovanje vseh žlez, krepi organizem in uravnoveša živčni sistem tako, da postane človek zopet krepak, sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. Detajlna literatura brezplačno. Zahtevajte jo pod naslovom: Beograd, Njeguševa 5, Miloš Marković. — «Kalefluid» prodajajo lekarne in drogerije. Odobreno od ministrstva za narodno zdravje pod S. br. 10.537/53.

RICHARD VOSS DVA ČLOVEKA

23

«Lezi, sam, iz lastne volje. Obleži! Zapri oči! Zaspil! Tako sladko je spati pod mehko, belo odejo. Nič te ne bo zbudilo. Ne zvonjenje ne cerkvena pesem ne molitev. Tudi človeški glas ne. Še glas ljubezni ne. Zaspil, moj ljubi sin! Ne veš, kako sladko je, če smeš tako mirno ležati in ti ni treba več odpreti oči; kako sladko je, če ni treba več gledati sveta — tako čudovito lepo je. Utrudljivo je odpirati oči, premikati ude in vstajati. Zato, ljubi sin, zaspil!»

Bil je glas njegove matere, ki ga je neprestano poslušal na smrtni poti svoje matere, kako mu je šepetal, s tako mehkim, tako nežnim prizvokom. In zapeljivo, tako zapeljivo, da se ni mogel upirati...

Pater Pavel pa je šepetajočemu glasu matere na glas odgovorjal:

«Ne smem. Se ne smem. Šele pozneje bom smel to storiti in zaspiti v nebeškem miru. Takrat bo seveda res lepo! Ali veš, dobra mati, zakaj romam h krvavečemu sreču Marijinemu?»

«Za moj spomin.»

«Ne, mati.»

«Pa mi povej.»

«Ti si šla prosit in tvoja molitev je bila uslišana. Glej, mati, tvoj sin je postal duhovnik! Tudi jaz prihajam prosit. Daroval bom Materi božji

voščeno svečo. Zaobljubil se bom, da bo tudi mene uslišalo krvaveče srce Marijino. Potem bom legel, iztegnil svoje ude, zatisnil oči in jih ne bom več odprl. Potem bo lepo...»

Tako sta se pogovarjala mati in sin drug z drugim, medtem ko je vihar čedalje huje divjal in so se snežne gmote čedalje više kopičile. Toda pater Pavel je prišel skozi nje.

Prispel je do malega svetišča v Dolomitih.

Z rokami je moral odrivati sneg — prav tako, kakor takrat z materinega groba. Potem je stopil v cerkev, prižgal voščenko, jo pritrtil pred Marijino sliko, pokleknil, dvignil roke in obraz, gledal na krvaveče srce svete Device in molil na glas, da je zvenelo trdo kakor kovina:

«Voščeno svečo ti prinašam, Marija. In krvaveče srce ti prinašam. Za voščeno svečo in krvaveče srce mi izroči v last eno dušo. Samo eno dušo! In samo to dušo! Potem naj bo moje delo na zemlji opravljeno, naj moja luč ugasne — kakor zdaj ugaša vihar moje sveče.»

Poslušaj me, Marija! Usliši me!»

Sveča je ugasnila.

Četrto poglavje.

Judita stoji z nekom drugim ob divjem Eisaeku in gre iskat svoje visoko kraljestvo.

Zima je bila za te blažene kraje nenavadno dolga in huda. Kar so ljudje pomnili, ni bilo toliko snega. Toda sinu te dežele, ki je iz svojega aventinskega svetišča videl leta in leta sneg samo

DOMAČE NOVOSTI

* **Obrtniški zbor v Mariboru.** V soboto se je vršil v Gambrinovi dvorani v Mariboru redni občni zbor Jugoslovenskega obrtnega društva, ki ga je vodil predsednik g. Lešnik, krojaški mojster iz Maribora. V uvodu je predsednik podal izčrpano predsedniško poročilo, v katerem je pojasnjeval nastanek tega društva. Podčrtal je, da je Jugoslovensko obrtno društvo strogo jugoslovensko-gospodarsko-obrtniškega značaja, ki hoče s Srbij in Hrvati vred delovati za skupne smotre. Šele leto dni deluje mariborska podružnica, šteje pa že 165 članov. Zlasti je društvo vzgajalo člane s strokovnimi predavanji, ki so rodila lepe uspehe. Predsednik je naglašal, da to društvo ni na strankarski podlagi, ker vsak obrtnik ostane vendarle obrtnik, ki je v današnji dobi skoro zapisan poginu. Sledilo je poročilo g. Pičmana iz Ljubljane, v katerem se zrcali celotno delo vseh obrtniških edinic. Medtem ko je lansko leto imelo Jugoslovensko obrtno društvo 10 podružnic, jih šteje letos že 23. V kratkih obrisih je podal govornik sliko hudega položaja naših obrtnikov. Vse preveč škrtijo industrijo, tako da pri tem pozabljajo na obrtnike. Ne vedo pa, da tudi industrije brez obrtnikov ni. Odločno odklanja dejstvo, ki se danes vse preveč uveljavlja, namreč da prihajajo iz tvornic pomočniki, ki se osamosvojijo v tej ali oni obrtni panogi. S tem se kader obrtnikov sicer večja, pada pa njih kakovost. Blagajniško poročilo sicer še ni razveseljivo, kar je pa zaradi kratkega obstoja društva razumljivo. Govorili so še poročevalci iz Dravograda g. Kac o oblačilni stroki, g. Novak in drugi. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen g. Lešnik za predsednika.

* **Pisatelj Bevk spet doma.** Pred dobrima dvema mesecema so italijanska oblastva na lepem konfinirala pisatelja Franceta Bevka. Goriška prefekturna komisija, ki je vodila proti njemu konfinacijsko preiskavo, je v kratkih šestih dneh opravila svoj posel in odredila pisatelju tri leta prisilnega bivanja na otoku Ventotenu v Južnem Tirenskem morju. Konfinacija pisatelja Bevka, ki se ni prav nič bavil s politikom in se je še posebej v zadnjih letih ves posvetil slovenski lepi knjigi, je izzvala v vsej jugoslovenski javnosti veliko razburjenje. Zelo oster pa je bil tudi odmev po ostalem evropskem kulturnem svetu. Fašistični nestrpniki z zakoni slovenskemu pisa-

na daljnih salinskih gorah, sta se zdela rezki nraz in zamrzli lesket nad gorami in dolinicami kakor srečen spomin na mladost. Tudi zdaj se je še lahko obul v čevlje za sneg, kadar ga je vodila duhovniška dolžnost do najvišjih koč. Tudi zdaj je še lahko drsel kakor puščica hitro po zasneženih poljanah, po strmih obronkih. Le da ni bilo več veselega lova. Gorski zajci in snežni jerebi so bili varni pred okleščenim možem, ki je plaval v svoji črni obleki kakor skrivnostna, tesnobo zbujujoča senca nad lesketajočim se poljem. Potem je videl pod seboj v globini stolpe gradu Enne, kakor bi se bili pogreznili v svetlikajoči se prepad; in videl je zobate zidove Platterjeve domačije... Preizkušnja, ki mu jo je bila naložila cerkev, je bila huda. Toda prestal jo je.

Pomladi je prišla povodenj. Po vsej dolini, spodaj in zgoraj, so okoli polnoči bili plat zvona.

Tudi samostan Novo Štiffu so obvestili. Z očeti, brati in kopicjo samostanskih šolarjev je pohitel tudi stari prelat k Eisaeku. Prav blizu doma svetega Avguščina je valila pobesnena reka svoje divje valove visoko čez bregove. Nedaleč od samostana je raztrgala hišo in njene razvaline odnesla z vsem imetjem stanovalcev v vrtincih.

Samostanci so morali poskrbeti za jezove, da so zavarovali svojo zemljo pred silo vode. Pri rdečih, od viharja bičanih plamenicah rumena, besneča reka in mrgolenje duhovnih mož v belih domačih oblekah...

Služinčad s Platterjeve domačije, gospodarica Platterjeve domačije!

telju niso mogli do živega, saj se je še celo v svojih knjigah na moč izogibal vsega, kar bi laška cenzura mogla sprejeti kot izpad proti italijanstvu. Zato so ga ovadili konfinacijski komisiji, ki ga je proti zakonom poslala na otoke. Naš Penklub se je uprl takemu postopanju fašističnih oblastev in je poslal odločen protest milanskemu Penklubu. Kakor vse kaže, je ta protest naše pisateljske organizacije tudi zalegel. Že tik pred veliko nočjo se je v Gorici opazilo, da so bila oblastva pripravljena poslati Bevka nazaj domov. Fašistični policijski agentje so hodili okrog naših ljudi in se tako vljudno informirali o Bevku, da so ljudje že pričeli misliti na njegov povratek. V ostalem je italijansko notranje ministrstvo pred dnevi odredilo, naj se takoj izpusti iz konfinacije 132 konfinirancev. Poleg drugih so bili poslani nazaj v ožjo domovino tudi trije drugi slovenski konfiniranci, in sicer doktor Jože Dekleva iz Materije nad Trstom, vseučiliščnik Slavko Tuta iz Tolmina in Rudolf Uršič iz Kobarida. Vrnili so se domov že na velikonočni ponedeljek. Vsi trije pa so bili nujno pozvani v Gorico, kjer je prefekturna komisija uvedla proti njim novo preiskavo. Pričakovati je, da jim bo izrekla strog opomin ter jih postavila pod najstrožje policijsko nadzorstvo, tako da se bodo morali z vso previdnostjo izogibati sleherne družbe in se bodo smeli svobodno gibati le ob določenih urah.

* **Občinski organizaciji JNS v Cirkovcah in Dornavi** sta priredili v nedeljo 8. t. m. lepo obiskana javna zboranja. Prvi se je vršil zjutraj ob 8. pod predsedstvom g. Terčka, drugi pa ob 11. pod predsedstvom g. Murkoviča. Na obeh zboranjih je obširno poročal narodni poslanec g. Petovar o važnih političnih vprašanjih ter obrazložil finančni in gospodarski položaj. Po poročilih se je na obeh zboranjih razvila prav zanimiva in živahna razprava, pri kateri je podal g. poslanec na vsa stavljenja vprašanja potrebna pojasnila. Prihodnji javni shodi bodo: 22. t. m. ob 9. v Rogoznici (Bračičeva gostilna), 29. t. m. ob pol 8. v Majsbergu in 6. maja pri Sv. Marku. Povsod bo poročal narodni poslanec g. Lovro Petovar.

* **Smrt vzorne žene.** Na velikonočno nedeljo so pokopali v Trbovljah go. Nežo Dreovo, soprogo uglednega posestnika in gostilničarja gospoda Drea. Pokojnica je bila vzorna žena, mati in gospodinja. Svoja sinova, od katerih je Josip rudarski inženjer in obratovodja pri TPD v Zagorju, France pa je na domu, je vzgojila v strogo

narodnem duhu. France je že več let zastavonoša Sokola. Pogreb je pokazal, kako priljubljena in spoštovana je bila rajnica. Bodi ji ohranjen blag spomin! Preostalim naše iskreno sožalje!

* **35 let je zvesto služil eni hiši.** V Drešnji vasi pri Petrovcah je nedavno umrl kmetijski delovodja Alojz Senič, ki je 35 let zvesto služil Šribarjevi, po domače Gorškovi, hiši. Dne 1. januarja 1900. je prišel iz Vojnika, kjer je bil služil pri g. Pečarju, ter nastopil službo pri veleposestnici Heleni Gorškovi, ki ji je bil do njene smrti pri vsem delu desna roka. Tudi njeni naslednici gospe Tereziji dr. Šribarjevi je nad vse skrbno pomagal opravljati veliko posestvo, ki je imelo po prizadevanju njenega pred dvema letoma umrlega soproga dr. Martina Šribarja vzorna hmeljišča. Gospa dr. Šribarjeva bo hudo pogrešala poštenega, delavnega in skrbnega služabnika.

Posledice slabe prebave

so navadno zapeka, zagatenje, zgaga, pomanjkanje teka, želodčni katar, nemirno spanje, težka in trudna glava, čiri v želodcu, hemoroidi, jetrne bolezni. Bržko opazite, da ne prebavljate jedi v redu, vzemite takoj po obedu ali večerji v malo vode prašek «Magno». Rešili se boste tako vseh skrbi. Za deco in odrasle je najprijetnejši prašek za iztrebljenje želodca in črevesja «Magna», ker čisti naglo, zanesljivo in prijetno, brez vsakih bolečin.

«Magna» se dobiva v lekarnah. Zavojček 4 Din.

* **Pri Radečah so odkrili jama iz stare kamene dobe.** V Njivicah pri Radečah je bila ob potoku Sapoti pred kratkim odkrita ob priliki gradnje banovinske ceste Radeče—Litija jama, v kateri so delavci zasledili kosti, ki so se izkazale kot kosti jamskega medveda. Jama je precej velika. Šolski upravitelj v Radečah g. Pečnik je o tem obvestil profesorja g. Brodarja v Celju, znanega raziskovalca Potočke zijalke, ki si je še istega dne ogledal drugo najstarejšo postojanko iz prazgodovinske dobe naše domovine. Med kostmi je g. profesor našel tudi preproste kostne izdelke pračloveka in ožgane kamne, kar priča, da se je v tej jami mudil človek.

* **Izplačevanje draginjskih doklad za upokojence.** Za prejemanje osebne in rodbinske draginjske doklade mora vložiti vsak upokojenec in upokojenka v aprilu pri dravski finančni direkciji v Ljubljani novo prijavo, in sicer samo eno in ne v dveh primerkih. Prijave, ki jih je dravska finančna direkcija v Ljubljani v tem mesecu že prejela, so zelo pomanjkljive, zato se upokojenci

opozarjajo, da izpolnijo svoje prijave po teh-le navodilih: 1.) Število likvidacijskega lista je treba navesti, da ne nastanejo zamenjave pri enakih imenih. To število je zapisano na kuponu vsake čekovne nakaznice, po katerih dobi upokojenec svojo pokojnino po pošti. 2.) Zvanje, ki ga je imel upokojenec ob upokojitvi, mora biti zapisano točno tako, kakor je navedeno v odločbi o odmeri pokojnine. 3.) Vsi razpredelki prijave naj se izpolnijo z besedilom. Na primer, če našete osebe nimajo nobenih dohodkov, ni dovolj, da se napravi v tistem razpredelku črta, ampak se mora zapisati: nima nobenih dohodkov. 4.) Skupno življenje moža in žene potrdira dva državna aktivna uradnika ali dva državna upokojenca. 5.) Glede otrok, ki so dopolnili 16. leto starosti in se še šolajo, naj se prilože potrdila šol, sicer se za take otroke rodbinska draginjska doklada ne izplača več. 6.) Za potrdila o dohodkih upokojencev in njihovih rodbinskih članov so pristojne izključno davčne uprave. Potrdila občin pri nas ne veljajo, ker naše občine ne pobirajo davkov. 7.) Rojstne liste je treba priložiti za otroke, za katere jih upokojenec še ni vložil ob prejšnjih rokih za vložitev prijave ali pa ob rojstvu. Prijave, ki ne bodo izpolnjene po teh navodilih, bo dravska finančna direkcija vračala. Kjer bo zaradi nedostatkov v prijavi dopusten dvom, ali pripada upokojencu osebna ali rodbinska doklada ali ne, bo dravska finančna direkcija izplačevanje draginjskih doklad ustavila. Prav tako ne dobe draginjskih doklad več upokojenci in upokojenke, ki ne vložijo svojih prijav pravočasno.

* **Gasilska razstava.** V okviru XV. ljubljanskega velesejma pomladi leta 1935. se bo vršila v smislu soglasnega sklepa seje osrednjega odbora Gasilske zajednice dravske banovine gasilska razstava, ki bo prva te vrste v Jugoslaviji. Izvoljen je že poseben razstavni odbor, ki bo takoj pričel priprave, da bo ta razstava res nudila to, kar bo pripomoglo našemu gasilstvu do pravega zasluženega ugleda med vsemi sloji prebivalstva.

* **Pierre Benoit: Königsmark.** Poslovenil Boris Rihteršič. Založil konzorcij «Nove Dobe» v Celju. Strani 207, cena 18 Din, po pošti 20 Din. Konzorcij «Nove Dobe» v Celju je pravkar izdal ta pomembni roman člana Francoske akademije Pierra Benoita, enega najbolj čitanih pisateljev sodobnosti. Knjiga izdaja res mojstra pripovednika, kakršnih premoremo v sedanosti le malo.

Judita je stala tako blizu vode, ki se je zadrževala čedalje bolj po poljih, kakor bi hotela, da jo odnese s seboj. Pater Pavel je videl, kako stoji tam negibno in kako strmi v vitinec, ko so njene misli docela drugje. Ona, Judita Platterjeva, pa misli pri tej nevarnosti nekaj docela drugega! Ali se še ni zavedla, da je sama v nevarnosti.

Komaj je vedel, kaj dela. Komaj je vedel, da hiti k njej. Iznenada je stal pri njej. Svoje roke je iztegnil za njo, da bi jo zgrabil in jo odtrgal stran od mogočno naraščajočih valov. In ni vedel, da je poklical njeno ime, trikrat njeno ime, kakor v svoji molitvi na materinem grobu:

«Judita! Judita! Judita!»

In tedaj se je videlo, kakor bi se žena, ki jo je klical, zbudila iz sanj. Pogledala je kvišku. Zdelo se je, da se hoče umakniti pred rokami avguštinskega meniha, ki segajo za njo, v veletok.

S krikom pridušene groze se je pater Pavel umaknil nazaj:

Kdo je klical? Ali je bil kakšen človek v nevarnosti? ... Samo pes. S kočico vred ga je neslo po reki — še priklenjen je bil. Cviljenje psa v smrtnem strahu je šlo skozi ušesa, zvenelo je tako strašno skozi divjanje viharja in valov. In da bi rešil psa, se je vrgel eden izmed samostanskih učencev v vrtinec. Najmlajši in najnežnejši.

Trenutek nato je bil prostor zraven Judite prazen ...

Po kratkem, zagrizenem boju s podivjano prirodjo je pater Pavel oba rešil. Najprej na smrt pogumnega dečka, potem ubogo žival.

Negibno, z nepremičnim pogledom je strmela Judita v boj med človekom in prirodjo in hotela je planiti za duhovnim reševalcem, če se ne bi od obeh, ki sta bila v smrtni nevarnosti, nihče rešil.

Zjutraj po noči, ko se je to zgodilo, je stala Judita v mali sobi zraven velike dvorane, ki je služila za obednico. To je bila nekdanja «pisarniška soba», kjer so sedeli Juditin oče in stari oče in njuni stari očetje, ko so zapisovali v knjige vse, kar je bilo v zvezi z uspevanjem njihovega rodu, ko so skrbno upravljali in srečno bogatili svoj dom in svoje premoženje, množili z delom očetov, sinov in vnukov.

Vsa soba je bila ena sama umetna rezbarija iz rdečkastega pinijevega lesa, stena, strop in vrata. Slednji del pohištva je bil starinski in obsežen. Mogočna pisalna miza je bila polna predalov, okrajkov in skrivnih predalčkov, stol z visokim naslonjalom je bil pokrit s porumenelo usnjato blazino. Skrinje so bile do vrha polne listin in pisem. Pisane žgane pečnice orjaške peči so kazale otročje preprostost izdelane osebe in dogodke iz svetega pisma in okoli te ogrevalke v zimi je stala udobna klop. Stenski oboji so se dali odpirati in so bili prav za prav omare, kjer so bile shranjene noše celih rodov. Bile so ne navadno čudne. Same obleke, ki jih novi rod ni več poznal in razumel, nekoč pa so se zdele ljudem moderne. Mnoge so bile dragocene, pravo bogastvo; žamet, svila, čipke in vezenje. In pri

vsaki obleki je okras za glavo, čepica in klobuk, meč in palica, torbica za ključke in pas.

V podolgasti sobani zraven so visele slike mnogih moških in žensk, ki so nekoč v svojem dolgem ali kratkem življenju nosili te obleke, zmeraj s častjo in trdo dostojnostjo. Poveljevali so staro in svečano izročali svoje že trhlo poreklo rodu sinu za sinom. V svojih državniških oblekah, žene obložene z najbogatejšimi dragotinami, so se dajali slikati; od skromnih umetnikov, da bi se spomin nanje ohranil tudi v obraznih črtah za bodoče rodove.

Judita Platterjeva, poslednja tega jedrega rodu, ni poznala občutka spoštovanja za slike prednikov in njihovo češčenje, za gospodarstvo prednikov in njihove navade. Spoštovala je preteklost, toda živela je v sedanosti za prihodnost, za to, kar je ustvarjala, kar je pod njenim varstvom, z njenim delom zorelo in prinašalo sadove, kar je bilo. V zaprašen družinski arhiv ni niti pogledala in od moljev razjedeno vsebino omar v stena bi bila že davno spravila stran, če bi bila v prostrani luči potrebovala prostora. Saj je o večini tega, kar se je v stoletjih nakopičilo in s spoštovanjem hranilo, komaj vedela, da še obstoji.

Niti starega, častitljivega družinskega platna ni prav posebno spoštovala. Na poljih je hotela sama zasejati lan in v domači hiši sama presti, v zimi je hotela sestati za statve in ustvariti novo ...

To pomladno jutro pa je bilo drugačno kakor druge dni. Kar strah jo je bilo, ko se je zavedla

Slika nam znano zgodovinsko dramo srednjeveškega pustolovca grofa Königsmarka in vzporedno z njo podobno dramo, ki se je odigrala tik pred začetkom svetovne vojne in v njenih prvih dneh na dvoru ene izmed nemških držav. Vmes pa se prepleta tragična, čudno lepa ljubezen knežnje Aurore, zagonetne Rusinje in mladega francoskega visokošolca. «Königsmark» je eden tistih romanov, ki ne bi smeli manjkati v nobeni knjižnici. Naroča se pri upravi «Nove Dobe» v Celju, Strossmayerjeva ulica št. 1.

* **Napad na igralce v Dubrovniku.** Na velikonočni ponedeljek so v Dubrovniku uprizorili neko igro. To je bila v Dubrovniku prva slovenska igra. Že priprave na to slovensko prireditev niso dale miru nekaterim narodnim nasprotnikom. Po predstavi so igralci ostali še nekaj časa v šoli. Naenkrat je priletel skozi šipe velik kos opeke. Če na okno ne bi bila naslonjena šolska tabla, bi opeka zadela skupino igralcev. Orožništvo pridno išče storilce. Krivci so najbrže ljudje, ki jim tudi ni po volji slovenski jezik v cerkvi. V Dubrovniku bo treba več pozornosti posvečati naši narodni stvari.

* **Sodba v celjskem komunističnem procesu.** Pred velikim senatom okrožnega sodišča v Celju se je vršila od torka do petka tajna razprava proti 22 osebam, ki so bile obdolžene komunistične propagande, razširjanja komunističnih letakov in organiziranja komunističnih celic. Obsojeni so: 28letni diplomirani filozof iz Celja Branko Diehl, 22letni zobni tehnik iz Celja Slavko Šlander in 19letni bivši občinski tajnik iz Legna pri Slovenjgradu Anton Rader vsak na tri leta robije; 27letni trgovinski nameščenec iz Celja Kazimir Koželj in 29letni tkalski mojster iz Št. Pavla pri Preboldu France Hribar vsak na dve leti in šest mesecev robije; 23letni ključavničarski pomočnik Viljem Šlander, 25letni krojač Rudolf Hribar in 22letni ključavničarski pomočnik Josip Turk, vsi iz Št. Pavla pri Preboldu, vsak na dve leti in tri mesece robije; 28letni kožarski pomočnik iz Slovenjgradca Veselin Tucovič na eno leto in dva meseca robije; 19letni posestnikov sin iz Št. Pavla pri Preboldu Anton Kotnik na eno leto in dva meseca strogega zapor; 20letni strgarski pomočnik iz Št. Pavla pri Preboldu France Pikel na leto dni strogega zapor; 25letni delavec iz Legna pri Slovenjgradu Josip Rader, 24letni krojač iz Št. Pavla pri Preboldu Filip Jurhar in 31letni trgovinski pomočnik iz Gotovelj Fric Malgaj vsak na deset mesecev strogega zapor; 19letni klju-

čavničarski vajenec iz Št. Pavla pri Preboldu Andrej Strgar in 29letni mlinarski pomočnik iz Grajske vasi Josip Turk vsak na šest mesecev strogega zapor; 20letni medicinar iz Celja Ivan Schrimpf na štiri mesece in 20 dni, 18letni kovaški vajenec iz Št. Pavla pri Preboldu Stanko Završnik pa na štiri mesece strogega zapor. Oproščeni so bili: 20letni slušatelj tehnike iz Ljubljane Emil Kocmur, 23letni zasebni uradnik iz Celja Alfonz Pečovnik, 23letni posestnik iz Artič Anton Rozman in 22letni učiteljski abiturient iz Šmartna pri Slovenjgradu Slavko Radšelj. Obsojencem se v šteje preiskovalni zapor, tako da sta bila Ivan Schrimpf in Stanko Završnik takoj izpuščena na svobodo, ker sta že prestala kazen. Josip Rader, Ivan Schrimpf, Filip Jurhar, Stanko Završnik, France Pikel, Andrej Strgar in Josip Turk iz Grajske vasi so kazen sprejeli, ostali pa so izjavili, da se bodo glede priziva, odnosno revizije še premislili.

* **Izkoriščanje naših izseljencev v Južni Ameriki.** Znani narodni delavec med našimi izseljenci v Južni Ameriki g. Lupis-Vukić objavlja v splitskem dnevniku «Novo Doba» obširen članek o brezvestnem izkoriščanju naših rojakov v Južni Ameriki. G. Vukić opisuje, kako so se strašne pijavke okoriščale, ko je Argentina zabranila izvoz svojih valut. Ustanovili so tam posebne posredovalnice in menjalnice, ki so od naših rojakov izvabljale krvavo prislužen denar z obljubami, da ga bodo po najvišjem tečaju odpravljale rodbinam v domovino. Slaparji in oderuhi so si pri takih poslih nagrabili milijone, mnogi naši izseljenci pa so prišli ob vse svoje prihranke. Pisec navaja, kako je leta 1930. obiskal neke naselbine naših rojakov. Eden naših naseljencev mu je odkrito priznal, da je postalo v jugoslovenskih naselbinah najhuje v povojnih letih, ko so se pripteli tja iz stare domovine razni izkoriščevalci. «Prej smo živeli rojaki od vseh pokrajin v najlepši slogi, odkar pa dobivamo obiske, se grizemo med seboj kakor psi», se je izrazil. Lukić se je potem sam prepričal o bridki resnici teh besed.

* **Udušen ogenj.** Iz Kranjske gore pišejo: Noč na 8. t. m. bi skoro postala usodna za Kranjsko goro. Okrog 3. je nastal ogenj v Jernejčevi bajti v središču vasi. Budnosti nočnega čuvaja gre za sluga, da ni prišlo do večje nesreče, ker je ogenj opazil, preden se je razširil. Gasilci so bili v teku nekaj minut na licu mesta in so z motoriko udušili požar. Vse kaže, da je bil ogenj podtaknjen.

V krvi je zdravje

Kri je sok življenja in hrana telesa. Eden najvažnejših faktorjev v sestavi človeškega organizma je kri, ki polje po telesu in hrani vse njegove dele. Zemlja brez vode ni plodna, osuši se in razpoka, in trud, vložen v obdelovanje take zemlje, je jalov in brez koristi. Kolikor nima zemlja vode po naravni poti, ji jo je treba dovajati umetno, ker voda pomeni življenje. Kar je voda za zemljo, to je za človeški organizem kri. Kri prevzema in vodi dalje v telo vse tisto, kar je za normalni in zdravi telesni razvoj potrebno. Zdravniška raziskavanja poslednjih desetletij so dokazala, da je ena najvažnejših sestavin, potrebna krvi odnosno hranjenju telesa, železo. Če človeški organizem nima v krvi dovolj železa, trpi, in take osebe postanejo blede, nervozne, razdražljive, nesposobne za delo in dostopne vsakršnim boleznim, ki počasi in uspešno naskakujejo oslabiljeni organizem in ga izpodjedajo.

Preparat, ki krvi nadomešča železo, znan vsem zdravnikom, preizkušen od sto tisočev oseb z uspehom, je «Energina», sredstvo za jačjenje krvi, živcev in teka. «Energina» je preparat, v katerem je uspešno spojiti železo s še nekimi važnimi hranilnimi sestavinami v taki obliki, da ga želodec lahko sprejema in dovaja krvi, a dovajajoč krvi železo, krepi telo in ves organizem. Odrasli jemljejo «Energina» trikrat na dan po eno veliko žličico pred jedjo, otroci pa trikrat na dan po eno žličico pred jedjo. «Energina» se dalje uspešno uporablja ob slabokrvnosti, pri okrevanju po bolezni, nervoznosti, razdražljivosti, nespanju, zaostajanju v razvoju, angleški bolezni, pomanjkanju in slabosti mleka pri dojljah, po malariji, pri nedostajanju teka in naposled za vseobče ojačanje krvi in telesa.

Priporočajte povsod: da vsako dete, ki hodi v šolo, jemlje redno «Energina» za jačjenje krvi, živcev in teka. Otroci, ki uživajo redno «Energina», imajo dober tek in so odporni proti vsem boleznim.

«Energina» za jačjenje krvi, živcev in teka dajte vsakemu dekletu med 12. in 17. letom. To je prehodna dekleška doba, ko morajo imeti dekleta močno in zdravo kri, močne in zdrave živce in dober tek.

«Energina» dajte vsakemu rodbinskemu članu, ki nima teka.

«Energina» dajte vsakemu rodbinskemu članu, ki je malokrven, bled in slabih živcev.

«Energina» za jačjenje krvi, živcev in teka se dobi v lekarnah. 1 steklenica (pol litra) 35 Din. Po pošti ga razposilja laboratorij «ALGA» na Sušaku, 5 velike steklenice «Energina» 110 Din, 6 steklenic «Energina» 220 Din in ena steklenica povrh, 12 steklenic «Energina» 440 Din in dve steklenici povrh.

Reg. S. br. 4787/52.

* **Župnik je po nesreči ustrelil nevesto.** V nedeljo je župnik g. Alojz Pichler v Stopreah poročil posestnikovega sina Franca Kopšeta iz Črmožiš in posestnikovo hčerko Marijo Jusovo iz Stopre. Svatba je trajala v nedeljo in ponedeljek. V po-

ttega počutja. Vsa življenjska sila v njej je zmedelala. Sedela je na stolu z visokim naslanjalom in roke so ji mrtvo počivale v naročju. In to so bile roke, ki niso čez dan nikoli niti za trenutek mirovale.

Okno je bilo na stečaj odprto, da sta silila v sobo solnce in zrak. Ptičje petje je preglasilo še zmeraj v daljavi besno divjajoče Eisackove valove. Kaj se je bilo zgodilo to noč? ... To, kar se je zgodilo, je v tolikih pomladanskih nočeh: nevarnost zaradi vode, zaradi poplav. Stala je ob bregu hudournika. Nekdo je stopil k njej, iztegnil svoje roke proti njej in ni pustila, da bi se je bil dotaknil; potem pa —

Valovi so prinesli trepetajočega psa; nežen deček je skočil v hudournik, da bi rešil živali življenje. Žival in človek bi bila izgubljena, če ne bi bil nekdo drugi zanj postavil svojega življenja na kocko. Kako se je moglo zgoditi, da je v tistem trenutku mislila: «Če se pogubi on, boš ti skočila za njim!»

Še zmeraj ga je videla, kako se je potopil v naraslo vodo, kako se je pred njenimi očmi pogreznil in se spet dvignil. Ni se boril z valovi kot menih, ampak kot junak. Ko je spravil dečka na breg, je planil takoj še enkrat nazaj, da se je še enkrat boril junaško z vodovjem, zaradi ubogega psa!

Ona pa je stala zraven in še z roko ni ganila — Ali ni pogledal k njej čez vodo, ko je drugič rešil življenje? ... Toda ona se je že obrnila in je šla s svojim služabništvom proti najbližjim

krajem, ki jim je tudi grozila povodenj. In zdaj je sedela na smrt utrujena, od jutrnjega solnca oblita v sobani svojih prednikov in premišljevala tole: «Kako se je to le moglo zgoditi? Kako je to le moglo biti?»

Tedaj so ji povedali, da jo nekdo po opravih išče: stari Florijan z gradu Enne.

Že spet to ime. Že spet. Ljudje z gradu Enne glodajo njeno življenje. In vendar je mislila, da ne bo imela z njimi nikoli več opravka. V resnici ni imela z njimi pravega opravka; meščanka z grofovskimi ljudmi.

«Ali naj Florijan počaka?»

«Naj pride sem?»

Še enkrat je hotela poslušati enega teh ljudi, še poslednjič.

«Kaj je, Florijan?»

«Rjavca tudi ni več. Tako gre vse, kar je nekdo bilo.»

«Ali si prišel zaradi rjavca na Platterjevo domačijo?»

Starec se je ognil odgovoru. Povedal je: «Dokler je šlo, sem skrbel zanj, zaradi našega ljubega mladega gospoda. Naposled je pa le že preveč trpel. Danes zarana sem ga ustrelil. Zdaj tudi rjavca ni več. Naš mladi gospod ni več videl starega rjavca. Ni hotel.»

«Pater ni hotel... Kaj še?»

«Nič drugega, kakor da gre vse v nič.»

«Kako mislite to? Vse?»

«Vse bodo dobili Lah. Ali pa judje. Oboje je enako.»

«Ali bodo Enno prodali? Grad ni — vse.»

«Kolikor je še ostalo.»

«Ali je tako daleč zavozil grof Ennski?»

«Rajni grof... Ne mladi gospod, ampak oni, ki je umrl. Z Dunaja je prišla nesreča. Čedalje več dolgov. Dolgov zaradi žensk in igre. Dolgov pri judih in kristjanih. In ker morajo biti vsi dolgovi do poslednjega krajcarja plačani, pojde vse v nič. Saj razumete.»

«Ne razumem, kaj se to mene tiče.»

Juditin glas je zvenel rezko in njen pogled je tako trdo strmel v zvestega služabnika svojega gospodarja, da se je starec zazrl v njo, kakor bi zdaj govoril z docela tujo žensko. Ni opazil, da so se roke, ki so prej mirno počivale v naročju, dvignile in se oprijele stolovega naslanjala, kakor bi se bile morale obenj opreti.

Tiho in plašno je menil prestrašeni hlapec: «Kaj se to vas tiče? Judita Platterjeva!... Mislim sem si: Če bi šel ti k njej in jo prosil. Ona je vendar — Judita Platterjeva je ona! Morda bo še vendar kdaj grajska gospa na Enni!» Tako sem si mislil in sem šel k vam. Ne zamerite mi, da sem prišel.»

«Da bi jaz kupila ennski grad?»

«Drugače ga kupi kakšen Lah ali pa jud in oboje je isto. Pomislite vendar: Grad Enna in jud ali pa Lah! Pomislite na našega mladega gospoda!»

«Saj mislim nanj. In prav zato, ker mislim nanj —»

(Dalje prihodnjič.)

nedeljek se povabili tudi g. župnika. Bilo je prav veselo. V znak dobre volje je g. župnik nekajkrat ustrelil z revolverjem. Zda jci pa mu je samokres odpovedal in nesreča je hotela, da je zadel nevesto v levo stran čela. Nevarno ranjeno mlado ženo so prepeljali v celjsko bolnišnico. Župnik g. Pichler je med ljudstvom priljubljen, zato vsi obžalujejo to strašno naključje.

* **Smrtna nesreča s samokresom.** Bohovo pri Mariboru je zelo razburil v nedeljo zvečer žalosten dogodek, ki se je zgodil v hiši upokojenega šolskega upravitelja g. Tušaka. Domači 19letni sin je povabil svojega prijatelja in prijateljico 23letno Justino Koželjevo na dom in so zvečer poslušali radio. Medtem je domači sin vzel iz žepa nabiti samokres in ravnal z njim tako neprevidno, da se je sprožil. Krogla je zadela Justino v vrat. Nesrečnica je vstala, zakričala in zbežala v vežo, kjer je v naslednjih trenutkih izdihnila.

* **Sava je naplavila utopljenca.** Pri Jaromu je Sava naplavila truplo utopljenca, ki ga še niso spoznali, vse pa kaže, da gre za splavarja Franja Bobka. Pred tedni se je vozil Bobek z dvema tovarišema na splavu iz Slovenije proti Zagrebu. Splav je zadel ob steber ter se razbil, Bobkovega tovariša so delavci iz Jaroma rešili, Bobek sam je pa utonil. Delavci, ki so dva splavarja rešili, trdijo, da gre res za Bobka.

* **Splošno je znano,** da ima moderna medicina za vsako bolezen ustrežajoča zdravila. Z aspirinovimi tabletami se pa hitro in zanesljivo ozdravijo prehlad kakor tudi bolečine v glavi in zobeh, kar vam bo potrdil vsakdo, ki je te tablete le enkrat uporabil.

Usmrtitev morilca Andreja Malija

Novo mesto, aprila.

V sredo zjutraj ob 5.30 se je izvršila na dvorišču okrožnega sodišča v Novem mestu smrtna kazen nad Andrejem Malijem, ki je bil umoril svojo ženo. Mali se je vso noč na sredo mirno razgovarjal z bratom Antonom, Marijo Golmajerjevo, dvema nečakoma in mlajšim bratom, ki ga je prišel obiskat. Mati se ni prišla posloviti od njega. Marija Golmajerjeva ga je prosila, naj vsaj v zadnji uri prizna, da ona ni sokrivka strašnega umora, a Andrej je samo dejal: «Midva že veva, kako je bilo.» Obiskal ga je tudi državni tožilec in ga vprašal, ali je zakrivil tudi druge zločine, ki so mu jih očitali. Andrej je zatrdil, da drugih zločinov nima na vesti. Mali je ponoči mnogo kadil in se vmes tudi večkrat pošalil.

Praden je stopil pod vešala, je Andrej še prosil predsednika sodišča, naj razglasi v listih, da razen umora žene ni zakrivil zločinov. Usmrtitvi so prisostvovali sodni senat, komandir orožniške čete z oddelkom orožnikov in nekaj sodnih uradnikov. Javnost je bila izključena.

Dve minuti potem, ko je bil Andrej Mali obešen, je rabelj izjavil, da je pravici zadoščeno. Malijevo truplo so pustili viseti pol ure, nato pa so ga sneli, položili v navadno, črno pleskano krsto in prepeljali v mrtvašnico na staro pokopališče.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 15. do 22. aprila.

Nedelja, 15. aprila: ob 8.15: poročila; 8.30: gimnastika (Ivko Pustišek); 9.00: versko predavanje (p. Valerijan Učak); 9.15: prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve; 9.45: plošče; 10.00: predavanje za delavce: Socialno skrbstvo mestne občine ljubljanske (Drago Kosem); 10.30: slovenske narodne s spremljevanjem radijskega orkestra pojo Ramšak-Neratova, Mišičeva, Gostič in Janko; 11.15: slovanska glasba (radijski orkester); 12.00: čas, plošče; 16.00: Uloga cepiv in cepljenja pri zatiranju živalskih bolezni (dr. Hribar); 16.30: pevski zbor «Zarja» iz Tacna pod Šmarno goro; 17.15: Dolinškov šra-

mel-kvartet; 20.00: radijski orkester; 20.45: slovenski fantje (oktet); 21.15: harmonika solo (Edvard Kovač); 22.00: čas, poročila, lahka glasba.

Ponedeljek, 16. aprila: ob 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: Delovni red v enodružinski hiši z vrtom — dialog (Lapajnetova); 18.30: Nova plesna umetnost (Ferdo Delak); 19.00: plošče; 19.30: zdravniška ura (doktor Bogomir Magajna); 20.00: plošče; 20.30: prenos opere iz Beograda, v odmoru čas in poročila.

Torek, 17. aprila: ob 11.00: šolska ura: Martin Krpan, lutkovna igra v osmih dejanjih (lutkovni odsek Sokola I); 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: otroška ura: Pravljice (Ludovik Mrzel); 18.30: plošče; 19.00: Vzgoja mladine v Sokolu (Franc Zagore); 19.30: O mornarici v Boki Kotorski (Huber Marjanović); 20.00: duet dveh saksofonov (Ziherl in Nerat); 20.45: vokalni koncert Zorke Levičnikove; 21.15: radijski orkester; 22.10: čas, poročila; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 18. aprila: ob 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: komorna glasba (radijski kvintet); 18.30: radijski orkester; 19.00: O verstvih (France Terseglav); 19.30: literarna ura: razgovor z Ludovikom Mrzelom; 20.05: prenos z Dunaja: IX. simfonija Beethovnova, v odmoru čas in poročila.

Četrtek, 19. aprila: ob 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: O človeku (doktor Božo Škerl); 18.30: srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel); 19.00: plošče po željah; 19.30: pogovor s poslušalci (profesor Prezelj); 20.00: vokalni dueti: Šuštarjeva in Brandsteter; 20.30: orgelski koncert (p. dr. Gotfrid Ploj; vmesne sclospeve bo pela Laharnarjeva); 21.15: radijski orkester; 22.00: čas, poročila, lahka glasba.

Petek, 20. aprila: ob 11.00: šolska ura: Kadar zemlja bobni (dr. Valter Bohinec); 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: plošče; 18.30: izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka); 19.00: francoščina (profesor Prezelj); 19.30: predavanje Narodne odbrane; 20.00: prenos iz Zagreba; 22.00: čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, 21. aprila: ob 12.15: plošče; 12.45: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: O gluhtonemi deci (Vilko Mazi); 18.30: zabavno predavanje: Danilo v Benetkah; 19.00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber); 19.30: zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.00: radijski orkester; 20.45: dva mlada harmonikarja v boju med seboj: Vilibald Jenko z Grosupljega in Kucler iz Horjula; 21.30: flavta s spremljevanjem kitare (Fatur in Hefler); 22.00: čas, poročila, lahka glasba.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

UMORA OBTOŽENO URŠO RORMANOVSO OPROSTILI.

Novo mesto, aprila.

Dne 6. t. m. se je vršila pred velikim senatom novomeškega okrožnega sodišča razprava o zagonetnem zločinu, ki je bil izvršen lani v noči od 8. na 9. novembra v Rormanovi hiši v Malem Slatniku pri Novem mestu. Žrtev zločina je bila 64letna Ana Goršetova, ki je imela sicer svojo hišo v Žabji vasi, a je živela na domu svoje sestre Urše in njenega moža Franca Rormanova. Po zasnovi in izvedbi spominja ta umor precej na strašen zločin v Maljevi hiši v Št. Vidu pri Stični. Tudi pri umoru v Malem Slatniku je imela važen pomen lestva, prislunjena ob hišnem oglu, ki naj bi bila služila v dokaz, da se je zločin po lestvi splazil na hišno podstrešje in potem v notranjost, kjer je izvršil svoje strašno delo.

Kakor je čitateljem še v spominu, je sosede po zločinu sklicala sestra umorjenke Urša Rormanova. Urša Rormanova je sosedom pripovedovala, da so jo iz spanja zbudili sestrični klici in da je bil zločin že izvršen, ko je prišla iz svoje sobe v kuhinjo. Na prošnjo Urše Rormanove in njenega moža so sosede šli po orožnike, ki pa od Urše Rormanove dolgo niso dobili nobenih pojasnil, ker se je medtem napila in tako trdno spala, da so jo zbudili šele drugega dne ob 11.

dopoldne. Zaradi raznih sumljivih okoliščin so Uršo Rormanovo odvedli v zapor.

Razprava je trajala ves dan in se je končala z oprostilno sodbo.

Pri razpravi je obtoženka skoro ves čas jokala in zatrjevala svojo nedolžnost. Urša je preprosta stara ženica, ki se gotovo ne more ponášati z veliko odporno silo, saj se ne more zdržati niti pijače, čeprav ve, kako ji ta strast škoduje na zdravju in ugledu, a vendar je bila obtoženka pri razpravi navzlic hudim obdolžitvam in duhovito zavitim vprašanjem ves čas dosledna, da se ni nikdar zarekla. Obtoženka je na vsa vprašanja odgovarjala prostodušno in na prav preprost in verjeten način razložila vse podrobnosti, ki so jo obtoževale. Dobesedno je izjavila, kako jo je spreletela groza, ko je zagledala umorjeno sestro: «Tako sem se ustrašila, da nisem vedela, ali sem še na svetu.» Pri tem je pa zatrjevala neprestano, kako ima mehko srce, da ne more zaklati niti piščanca, da se ji smili celo mesarju prodano tele in da ne more videti krvi. Na dogodke nesrečne noči se obtoženka ni mogla natanko spomniti, vendar je pa marsikaj razložila. Kar se tiče krvavih odtiskov na sekiri, s katero je bila umorjena Ana Goršetova, je predsednik ugotovil, da se tudi izvedenci lahko motijo, sicer so pa odtiski različni in ne ustrezajo docela pravim odtiskom obtoženke, ki je levičnica.

Priče niso mogle povedati ničesar bistvenega, česar bi ne bila navajala že obtoženka.

Razen zagovora obtoženke je bila pa za oprostilno sodbo odločilna tudi izjava zdravnikov kot sodnih izvedencev. Primarij dr. Pavlič je namreč izjavil, da so bile smrtne poškodbe Ani Goršetovi zadane s tako močjo, ki je ne zmore ženska. Če je pa obtoženka še levičarka, potem ji udarcev ali ni mogla prizadejati na levem licu in na levi strani glave ali pa vsaj ne s tako močjo, da bi jim umorjenka podlegla.

Drugi izvedenec dr. Marjan Polenšek je izjavil v podobnem smislu, da obtoženka umorjenki ni mogla zadati tako hudih udarcev, če je levičarka. Če pa jih je vendarle, jo je morala točiti od zadaj po glavi, vendar pa pri raztelesenju ni bilo mogoče točno ugotoviti, s katere strani je zločinec odrihal po Goršetovi.

Državni tožilec dr. Davorin Rus je zahteval obsodbo, za njim je pa zagovornik dr. Globelina v vsestransko utemeljenem govoru se zavzel za oprostitev. Po govorih se je senat umaknil k posvetovanju in čez pol ure je predsednik dr. Kavčič razglasil oprostilno sodbo, kjer je zlasti poudarjal, da Urša Rormanova ni mogla z naklepom izvršiti umora, temveč da je to storila možka oseba, ki je edina mogla pristaviti lestvo in storiti vse na ta način, kakor se je umor zgodil. Obtoženka se je torej oprostila zaradi pomanjkanja dokazov.

JUBILEJ ZASLUŽNEGA NARODNEGA DELAVCA.

Šmartno na Pohorju, aprila.

G. Rems Ivan, organist in občinski tajnik, član organizacije JNS, je praznoval 25letnico dela kot organist in 23letnico občinskega tajnikovanja. Po rodu je iz župnije Sv. Frančiška v Savinjski dolini. Po dovršeni orglarski šoli v Celju je najprej služboval kot organist v župniji Sv. Lenarta nad Laškim. Leta 1909. je pa prišel v našo župnijo. Obenem je prevzel na svoje rame tajništvo takratnih občin Šmartnega, Ošlja, Smerečnega, Bojtine, Frajhajma in Kalš, tako da je zraven organistovske službe marljivo opravljal še tajništvo šestih občin, ki so zdaj združene v eno veliko občino Šmartno, v kateri je še za naprej obdržal tajništvo.

Bil je vedno nacionalnega mišljenja in je moral od prejšnjih slovenskih nasprotnikov vtakniti mnoge grenke očitke v svoj žep. Bil je vedno prepričan, da tudi za Slovence nastopi boljša doba. In res jo je dočakal zdrav, čil in ponosen na sedanje jugoslovensko narodno edinstvo.

Želimo marljivemu narodnemu delavcu, ki smo mu za njegovo delo vsi hvaležni, še mnogo srečnih let v naši sredini.

Roditeljem!!!

Za rodbinske člane, ki so blede, slabih živcev in brez teka, priporočamo «Energina» za jačanje krvi, živcev in teka.

Odrasli tri likerske čašice na dan. Otroci tri male žlice na dan.

«Energina» se dobiva v lekarnah. Originalna steklenica (pol litra) 35 Din.

PREKMURSKI GLASNIK

ZDRUŽITEV OBČIN V LENDAVSKEM SREZU.

Dolnja Lendava, aprila.

Po novi združitvi ima lendavski srez le deset občin. 48 občin, kolikor jih je štel naš srez, se je skrčilo na deset. Te občine so: Beltinci (5727 prebivalcev), ki obsegajo Beltince, Bratonce, Doležovje, Gančane, Ižakovce in Lipovce; Bogojna (2753 prebivalcev) obsega Bogojno, Filovce, Bukovnico, Ivance in Mrtvarjeve; Črensovci (4912 prebivalcev) obsegajo vso črensovsko župnijo; Dobrovnik (3207 prebivalcev) obsega Dobrovnik, Kobilje, Kamovce, Strehovce in Žitkovce; Hotiza (3706 prebivalcev) obsega Hotizo, Kapco, Kot, Malo in Veliko Polano; Lendava (2158 prebivalcev); Lendava okolica (4433 prebivalcev) obsega Gaberje, Dolnji in Gornji Lakoš, Tri mline, Dolgo vas, Mostje, Banuto in Genterovce; Odranci (3567 prebivalcev) obsegajo Odrance, Lipo in Melince; Orešje (3148 prebivalcev) obsega Čentibo, Dolino, Petišovce in Pince; Turnišče (4442 prebivalcev) obsega Brezovce, Gomilico, Nadelico, Radmožance, Renkovec in Turnišče.

Iz tega vidimo, da so naše občine dobro združene in so središča določena kar najbolje. Smo zdaj pred volitvami, ki se morajo izvršiti v smislu zakona v sedmih občinah (v Beltincih, Bogojni, Dobrovniku, Hotizi, Lendavi, Lendavi okolici in Turnišču). Največja naša občina so Beltinci, kjer bodo tudi volili 30 občinskih odbornikov. V Bogojni in v Lendavi se bo volilo po 18 odbornikov, drugod pa povsod po 24. Naše občine so po številu prebivalcev prav močne, a tudi po davčni in gospodarski moči so trdnjše kakor po prejšnji združitvi. Želeti je samo, da bi naše občine zdaj napredovale v blagor občanov in vse države.

ŠMARNICA IN ŠKODOŽELJNOST.

Dolnja Lendava, aprila.

V novem finančnem zakonu je tudi člen, ki govori o šmarnici. Pravi, da sme imeti vsakdo le 500 trsov šmarnice, katere pridelek sme rabiti le za domačo potrebo. Vsi trsi samorodni, ki presegajo število 500, se morajo uničiti v roku 10 mesecev. Ako kateri posestnik tega sam ne stori, bo to napravilo oblastvo. Hkratu se pa odpravi vsak davek na šmarnico in se odpuste tudi kazni, ki še niso izterjane.

V Prekmurju je še precej šmarnice, zlasti po Goričkem, a v lendavskem srezu v občinah Bogojni in Dobrovniku. Manj je je v Lendavskih goricah. Vprašanje šmarnice je bilo za te kraje zelo kočljivo. Na šmarnico je bil navržen davek, davku so sledile najrazličnejše kazni. V teku enega leta pa tudi ni mogoče uničiti šmarnice in namesto nje zasadiš vinograda z žlahtno trto. Koliko je bilo hudovanja in tudi plačil! Vse to je ubogega kmeta trlo in spravljalo v nejevoljo. Nikakor nismo prijatelji šmarnice. Vsak pameten človek se zavzame za uničenje šmarnice, saj je šmarnica že napravila mnogo zla in je uničila že marsikoga. Treba je pa to vprašanje rešiti tako, da bo šlo bolj gladko, brez hudih pretresov in brez preobčutnih bremen.

Tega vprašanja se je lotila vlada in ga je rešila zaenkrat zelo povoljno. Šmarnični nasadi se zelo omeje. Davka in kazni zaradi šmarnice ni. Dokler je še kaj šmarnice, jo sme vinogradnik uporabljati za domačo potrebo. Ali ni to pametna rešitev tega perečega vprašanja? Da sta se za tako rešitev zavzemala naša poslanca gg. Benko in Hajdinjak, je bila njuna dolžnost in sta s tem

zadostila svoji dolžnosti nasproti svojim volilcem in srezom.

Zdaj pa pridejo Kleklove «Novine» in v najhujši jezi hočejo osmešiti to pametno rešitev vprašanja šmarnice. Mi se s podrobnostmi članka v «Novinah» ne bomo pečali, ker je vse skupaj le namerno zavijanje. «Novinam» in gospodom, ki vanje pišejo, ni prav, da naš poslanec g. Hajdinjak kaj doseže. Pri njih vladajo nevoščljivost, škodoželjnost in sovraštvo, da bi nas vse najrajši vtopili v žlici vode. Tisti posestniki pa, ki imajo šmarnico, vedo, kaj se je proti šmarnici nameravalo, in so zadovoljni z omenjeno rešitvijo, do katere so pripomogli naši poslanci. Zato si bodo naši ljudje «Novine» dobro zapomnili.

NAŠI NA TUJEM

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH ROJAKOV V AMERIKI.

Chicago, marca.

Pred dvema letoma se je pojavila v Ljubljani Frančiška Tavčarjeva, ki je prišla v staro domovino, da bi podedovala veliko imetje po umrlem stricu, ki je baje umrl v Ilirski Bistrici in zapustil milijonsko premoženje. Toda iz dozdevne dediščine ni bilo nič, čeprav je imela Tavčarjeva kar dva odvetnika s seboj. Vrnila se je v Ameriko, češ, da ni mogla ugotoviti, kje je stric nazadnje živel. Te dni pa so Tavčarjevo aretirali detektivi v nekem hotelu v Chicagu, in sicer na podlagi tiralice policije iz Los Angelesa. Gre za neki ček, ki je bil vnovčen, pa menda ni bilo vse v redu. Tavčarjeva je pojasnjevala detektivom, da gre samo za nesporazum, a je kljub temu morala ostati v zaporu.

V Los Angelesu se je zastrupil 32letni Janez Tomaževič, ki se je rodil v Ameriki. Vzrok samomora je bila neozdravljiva bolezen. Zapustil je ženo in starše.

V Gilbertu se je ustrelil Alojzij Golobkar iz Biwabika, srednješolski učitelj, ki je bil že dalje časa brez službe. Nedavno je pa dobil službo, a bi se moral ločiti od zaročenke. To ga je tako potrla, da si je pognal kroglo v glavo. Za njim žaluje šest bratov in sestra.

V Jersey Cityju so nedavno pokopali Franca Pezdička, ki je postal žrtev nesreče. Doma v sobi mu je spodrsnilo na kosu mila in je tako nesrečno padel, da si je prebil lobanjo. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so mu rano zašili. Vse je kazalo, da bo mož okreval, a je nastalo zastrupljenje krvi. Pokojnik je štel 50 let. Doma je bil iz Mojstrane. Zapustil je ženo in dva otroka.

Banka Baruch v Parizu (15, Rue Lafayette) nam sporoča, da odpravlja denar v Jugoslavijo. Denar se vplačuje na naslednje čekovne račune: Pariz (Francija) št. 1117-94, Bruselj (Belgija) št. 3064-64, Ned. Dienst (Holandska) št. 1458-66 in Luksemburg št. 5967. Naše čitatelje opozarjamo na ta denarni zavod, da se ga poslužujejo, kadar pošiljajo denar v domovino.

Iz Buer Hassela (Nemčija) nam pišejo: Za božič so dobili domačini in tudi nekateri drugi državljani posebno podporo za osebo po štiri marke. Žal, rojaki te podpore nismo bili deležni. — Zvesta društvena člana in zavedna Jugoslavenca Franc Kajba in Jože Čamer sta 18. marca praznovala 55letni rojstni dan. Predsednik našega društva gosp. Rogina jima je v društvenem imenu čestital in imel lep nagovor. Oba jubilanta sta nas nato pogostila, da smo se zabavali pozno v noč. — Umril je član našega društva Matevž Kurej v starosti 61 let, po rodu iz Doliča pri Mislinju. Zapustil je dva sina in eno hčer. Ob odprtem grobu se je predsednik Rogina poslovil od njega in mu položil lep društveni venec na grob. Društvo je izplačalo pokojnikovi hčeri podporo iz pogrebne blagajne. Bodi mu lahka tuja zemlja!

Iz Hamborna (Nemčija) nam pišejo: 25. marca je imelo Jugoslovensko društvo sv. Barbare v Hamborn-Marxlohu lepo zborovanje, ki so ga po-

setili tudi generalni konzul g. Pantič, konzul gospod Zivadinović in izseljenski komisar g. Goričar iz Düsseldorfa, predsednik Zveze društev sv. Barbare g. Lindič in predsednik osterfeldskega društva g. Šteh. Ob otvoritvi zborovanja sta nam zapela moški in mešani zbor več lepih narodnih pesmi. Generalni konzul g. Pantič je v svojem lepem govoru opisal osvoboditev Slovencev, Hrvatov in Srbov ter naglasil, da smo vsi trije ene krvi in enega srca. Za kar so se pred davnimi leti bojevali naši pradedi in česar niso dosegli, smo dosegli zdaj. Konzul g. Zivadinović je poudarjal, kako smo mu mi Slovenci na srcu in da on kot Srb ne pozna razlike med Srbi, Slovenci in Hrvati, ker smo v resnici vsi en narod. Pohvalil je tudi lepoto naših slovenskih pesmi, ki jih je bil pravkar slišal. Izseljenski komisar g. Goričar je obsojal hujskače in izdajalce, ki širijo laži, da je v Jugoslaviji katoliška cerkev zatirana in da celo katoliške cerkve podirajo. Pa je prav nasprotno resnica. V Beogradu, glavnem mestu Jugoslavije, imamo katoličani tudi svoje cerkev. Tam je vsako leto na dan sv. Rešnjega telesa procesija, h kateri Nj. Vel. kralj vedno pošlje svoje zastopništvo in vojaštvo. Na naše zborovanje so hoteli priti tudi razgrajaci, a niso imeli dostopa, zato so morali z dolgimi nosovi in osramočeni spet v svoj brlog. Dragi rojaki! S tem lepim zborovanjem smo pokazali, da še imamo ljubezen v sebi za svojo domovino. Ne dajmo se begati od izdajalcev in ne stopajmo v njihova društva!

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršni vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nazknice

56

ZDRAVSTVO

O zdravljenju krčnih žil, ran na nogah in zlate žile

Podajam nekaj vrstic o bolezni, ki je zelo razširjena zlasti po deželi in za katero podeželsko prebivalstvo največ trpi, to so krčne žile (krtice). Krčne žile opažamo po večini na nogah, od kolena dol do stopala. Kot prst so debele in povzročajo velike neprijetnosti. Vzrok razširjenju krčnih žil pri ženskah sta nosečnost in porod, ki ovirata reden dotok krvi k srcu. Pri moških je pa vzrok, če dolgo stojiš ali pa če popusti prožnost žile. Ljudje, ki bolehaajo za krčnimi žilami, občutijo, da so jim noge težke. Kasneje jih začne srbeti koža na nogi. To srbenje je za bodočnost nevarno, kajti človek se začne praskati in posledica tega je vnetje kože, ki izločuje vodo, a iz tega se razvije rana ali kakor pravijo flus, ki se pa zelo nerad zaceli. Lahko se tudi zgodi, da žila počni in da človek pri tem izkrvavi.

Najbolj neprijetna posledica krčnih žil je, kakor sem že prej omenil, rana ali flus. To so rane od velikosti enega dinarja pa do velikosti otroške dlani. Te rane se zelo nerade zacelijo. Dokler bolnik z rano leži, se rana celi. Kakor hitro pa vstane in hodi okoli, se rana pojavi spet v nekaj dneh, ker je vzrok spet tukaj. S tem mislim: krčne žile spet nabreknejo in kri, namestu da bi tekla k srcu, teče od srca nazaj v nogo. Pa kri pa ne prinaša nikake hrane koži in rana se zaradi tega spet odpre. To se posebno dobro vidi na deželi, kjer taki bolniki čez zimo ležijo in se noga zaceli, na pomlad pa se lotijo spet dela in se jim rane vrnejo.

Zdravljenje rane in krčnih žil je bilo doslej takšno, da so dajali na rano razne masti, da ie

noga v postelji bila malo vzdignjena, zato da ni kri zastajala, nego je tekla k sreči, a glavno je bilo, da so nogo, preden je bolnik zjutraj vstal, povili z ovoji od stopala do kolena, včasih pa še višje, da se ne bi krvne žile razširile in da ne bi noga zatekla. Toda v večini primerov so se kljub tem ovojem ali gumastim nogavicam žile še bolj razširile in rane se niso hotele celiti. Mnogi bolniki so se zato odločili za operacijo. Bolnik, ki se da operirati, mora ležati v bolnišnici skoro šest tednov. Vendar je še velika verjetnost, da se skoro v polovici primerov krčne žile povrnejo.

Vsega tega zdaj ni več treba. Zasluga za to gre profesorjema Linserju in Noblu. Danes ni treba niti operirati niti nositi ovojev ali gumastih nogavic, ker se vse to dela z injekcijami (vbrizgi). To zdravljenje je zanesljivejše in enostavnejše, kakor so operacije. Bolnik mora samo priti v roke zdravnika, ki pozna to zdravljenje. Bolniku ni treba več ležati in ni oviran pri svojem delu. Profesor Linser je zdravil že kakih 16.000 primerov, pri katerih je dal 50.000 injekcij, in to brez kakšne zapletenosti. Tudi pisec teh vrst je že imel kakih 40 primerov, in to brez neprijetnosti. Z injekcijami žile popolnoma izginejo, rana dobi s krvjo spet dobro hrano in se zaceli tako, da se nikdar več ne povrne. Bolniku pri tem zdravljenju ni treba ležati in z lahkoto opravlja svoje vsakdanje delo, ker ni pri tem nič oviran.

Zlata žila ali z drugo besedo hemoroidi so prirojeni ali so pa posledica poroda, prevelikega sedenja, stalnega zaprtja ali pa zastoja krvi zaradi jetrnih, pljučnih ali srčnih bolezni. Zlata žila leži lahko pod kožo in tedaj ne povzroča skoro nobenih težav. Leži pa lahko tudi pod sluznico in v tem primeru je zlata žila neprijetna. Pri zlati žili pod sluznico pride do vlažnosti, do bolečin v križu in do katarja v črevesu. Lahko nastane ranjenje zlate žile in tedaj nastopi krvavenje pri izpraznjevanju črevesa in kesneje zaradi tega možnost vnetja zlate žile same. In če nastane še močnejše vnetje zlate žile, potem leži zlata žila kakor v vozlih okoli debelega črevesa.

Dozdaj se je zdravila zlata žila (hemoroidi) z uživanjem lahke hrane, s toplimi kopelmi, z različnimi mestni proti srbečici ali bolečinam, s čokoladnimi zemaški, v katerih so zdravila, ki lajšajo bolečine in zaustavljajo krvavenje, torej s sredstvi, ki so samo milila bolezn. a je niso odstranjevala. Pri zelo razvitih hemoroidih ali zlati žili so se bolniki tudi operirali. Pri operaciji se je zlata žila ali izrezala ali izpodvezala ali pa izžgala.

Zadnje čase so začeli nemški zdravniki zdraviti zlato žilo z injekcijami (vbrizgi), in to pri lahkih, hudih in hujših primerih z velikim uspehom. Zdravljenje z injekcijami je zelo enostavno, ni nevarno in je brez bolečin. Bolniku ni treba ležati. To zdravljenje se lahko uporablja pri starih in celo pri ljudeh, ki imajo poapnjene žile. Zadoštujejo do štiri injekcije. Opazovanja kažejo, da bolnik že po 15 minutah, a najkasneje po eni uri izgubi bolečine in vse ostale neprijetnosti. To zdravljenje je danes pri zlati žili najboljšo, najhitrejšo in najzanesljivejšo.

Dr. Bajželj.

ŽENSKI VESTNIK

Pomaranče so zdravju najkoristnejši sad

Uživanje pomaranč se zadnja leta vedno bolj večja. Znanost je namreč dognala, da imajo pomaranče zelo važno vlogo v naši prehrani. Nesporno je ugotovljeno, da so za naše zdravje poleg raznih hranilnih snovi neizogibno potrebni tudi vitamini in da je vitaminov največ v sirovi hrani, pri kuhanju pa se po večini uničijo. Zato pa se v največjem času tudi toliko priporoča uživanje sirove hrane, zlasti bolnim in slabotnim. Pomanjkanje vitaminov že samo po sebi povzroča razne bo-

lezni, kakor skorbut, pelagro, rahitičnost in druge; vitamini pa tudi krepijo odpornost telesa proti raznim kužnim boleznim, krepijo telo sploh v vsakem oziru ter na ta način daljšajo življenje in mladost.

Posebno važen in dragocen je vitamin C, ki se pri kuhanju najprej in docela uniči; v večji meri ga dobimo v presnem sadju, zlasti v pomarančah. Slabotnim in bledoličnim se v dobi pomaranč celo priporoča posebno zdravljenje s pomarančami, ki traja 33 dni in obstaja v tem, da se pridno jedo pomaranče; prvi dan je treba pojediti eno in potem vsak dan po eno več, do 17, potem pa spet nazaj, vsak dan po eno manj. Mladoletni stopnjujejo uživanje pomaranč le do 12 dnevno. Zlasti ženski svet se takega zdravljenja prav rad poslužuje, saj ima za posledico ožvirljenje mladostne živahnosti in gibkosti in izredno gladko, nežno in svežo barvo kože, kar je seveda pripisati v prvi vrsti učinku vitamina C, ki ga je zlasti v pomarančah izredno mnogo. Za otroka, dokler še rase, je zelo koristno, ako dobi vsak dan vsaj po eno pomarančo.

Pa tudi sicer so pomaranče zelo koristne. Kdor ima slab želodec in občuti zjutraj, ko vstane, nerazpoloženje v želodcu ali slab okus v ustih, naj izpije takoj na tešče sok ene ali dveh pomaranč, pa bo takoj svež, se bo počutil nenavadno okrepčanega in dobil veselje do dela.

Prav tako se olupki pomaranč dado zelo koristno uporabiti, in sicer za napravo toaletnega oranžnega kisa, ustne vode in oranžne kopeli.

Za napravo toaletnega mila odstranimo najprej pri olupkih vse belo meso tako, da ostane samo tenka rdeča lupinica, ki vsebuje dišeče eterično oranžno olje. S temi lupinicami napolnimo do polovice steklenico s širokim vratom ter jo nato do vrha zalijemo s prvovrstnim vinskim kisom. Steklenico potem dobro zamašimo ali zavežemo in postavimo za štiri tedne v temno shrambo. Semintja steklenico dobro pretresemo. Po štirih tednih precedimo oranžni kis in ga shranimo v dobro zaprto steklenico, kjer se zelo dolgo drži. Za porabo ga poljubno razredčimo z mlačno vodo ter si masiramo čelo, lica in vrat, ali pa si položimo v tem kisu namočene obkladke zvečer pred spanjem na obličje. Že po nekaj tednih se uvela koža tako osveži in pomladi, da izginejo vse gubice ter postane koža gladka in nežna kakor baržun.

Prav tako kakor toaletni kis pripravimo tudi prvovrstno osvežujočo oranžno ustno vodo, le da namesto s kisom zalijemo očiščene oranžne lupinice s čistim alkoholom. Po štirih tednih je pripravljena izvrstna ustna voda, ki razkuži zobe in krepi zobno meso. Za uporabo moramo seveda to oranžno vodo zelo razredčiti in zadostujeta ena do dve žlički za kozarec vode.

Za napravo oranžne kopeli pa napolnimo s celimi oranžnimi olupki do vrha lončeno posodo, ki drži dva do tri litre, nato pa zalijemo s prekuhanjo in še mlačno vodo. To pustimo stati dva dni v mirni in temni shrambi, potem pa vodo odcedimo in jo porabimo za umivanje. Zlasti za potne ali pekoče noge je večkratna kopel v taki oranžni vodi najboljši lek.

Iz navedenega torej sledi, da pomaranče res niso luksuz, temveč zdravju zelo koristno sadje za staro in mlado. Prav tako se olupki pomaranč dado zelo koristno uporabiti tudi v gospodinjstvu.

Doba pomaranč je spet tu, pa bo zato dobro in prav, da se v korist svojega zdravja staro in mlado naužije tega žlahtnega sadu, skrbne gospodinje pa izkoristijo tudi olupke in si pripravijo izdatno zalogo osvežujočega oranžnega kisa in oranžne ustne vode.

Žal le, da se morajo pomaranče pretežno uvažati. Če se ne motimo, uspeva dobro ta sadjarska panoga tudi na našem jugu. Le z večjo vnemo bi se ji bilo treba posvetiti.

Za kuhinjo

Pasteta z gnatjo. Skuhaj krompir v oblicah, hladnega zreži kakor za pražen krompir. Tortni pekač dobro namaži s sirovim maslom in posuj

z drobtinami. Na dno pekača naloži zrezani krompir in ga pokapaj s kislom smetano, v kateri si zvrkljala dve jajci. Nato posuj krompir še s kuhano in sekljano gnatjo in spet pokapaj s smetano, po njej spet krompirja, nato gnjat itd. Na vrhu naj bo krompir. Po krompirju natresi naribanega posušenega bohinskega sira in zlatorumeno speci. Na mizo prinesi toplo s solato. Lahko daš zraven gobovo ali kakšno drugo omako.

Ribja pasteta. Skuhaj v slani vodi z nekoliko čebule poljubno ribo. Kuhano ribo očisti vseh kosti in jo zmešaj s prepraženo čebulo. Zmešaj v loncu testo iz dveh jajc, nekoliko mleka, soli in moke kakor za palačinke. Speci prav tanke palačinke. Pečene zreži na drobne rezance. Dobro namaži ognja varno skledo ali kozice in deni na dno zrezane palačinke tako, da pokrijejo dno, pokapaj s kislom smetano in z raztopljeno mastjo. Nato posuj pripravljeno ribo, spet pokapaj nekoliko s smetano in mastjo, pokrij ribo spet z zrezanimi palačinkami, pokapaj s smetano in mastjo ter spet naloži ribo, palačinke, da vse porabiš. Zadnje naj bodo palačinke. Po palačinkah posuj še naribanega sira, nato pa speci. Daš kot samostojno jed na mizo, lahko pa daš zraven kakšno solato ali omako.

Praktični nasveti

Madeže od rje spravimo iz perila z mešanico: 1 del sladkorne kisline, 1 del limonove kisline, 1 del soli in 8 delov vode. Dobro zmešamo in s to raztopino namočimo madeže, nato pa z vodo in milom dobro zdrgnemo, preperemo v čisti vodi in denemo sušiti.

Da preženemo stenice, primešajmo k beležu na 5 kg apna 10 dek kolikvintovega praška, ki ga dobimo v drogeriji ali lekarni. Kjer pa devamo nove tapete, primešajmo isti prašek h kleju, s katerim lepimo tapete na zid.

Komur se potijo noge, naj si jih umiva v vodi, v kateri je dal prevreti poljski timijan in žlico raztopljenega galuna.

Razpokane roke se hitro pozdravijo, če jih namažemo z mešanico, ki si jo lahko sami pripravimo iz neslane svinjske masti in tinkture arnike (se dobi v lekarni), zmešamo v gosto kašo ter si s tem vsak večer namažemo roke.

REŠITEV UGANK V VELIKONOČNI STEVILKI.

Rebus: Bolje danes kos kakor jutri gos.

Skrivalnica: Sila kola lomi.

Dopolnilnica: Vesele velikonočne praznike želi vsem čitateljem uredništvo «Domovine».

Računska uganka: Prvi pastir je imel 7, drugi pa 5 ovc.

Posetnica: Odvetnik.

Magičen lik: mira, Ivan, rama, Anam.

Vse uganke so pravilno rešili: Hilda Sumperjeva, dijakinja iz Kočevja; Ignac Pivec iz Vrat pri Javorju; Franc Anzenberger iz Kaple pri Breznu; Viktor Kortnik iz Podgorca-Pesja pri Velenju; Boris Bleiweis iz Medije-Izlak; Albin Režun iz Medije-Izlak; Franc Kramžar iz Gladbecka (Nemčija); Ivo Madronič, dijak s Krka; Franjo Krajšek s Fale ob Dravi; Terezija Kajzerjeva iz Lehna; Konrad Kovačič iz Polic pri Gornji Radgoni; Ana Drobeževa iz Essen-Altenessena (Nemčija); Tilka Legatova iz Zagorice pri Bledu.

Samo posamezne uganke so pravilno rešili: Franc Planinšek iz Kozjaka pri Zgornji Sv. Kungoti; Tina Frajletova iz Ravn pri Hrastniku; Avguštin Pec iz Maribora; Jožica in Ciril Hudovernik z Bleda.

Listnica uredništva

Jurklošter. Morda smo prejeli, pa ni bilo za objavo. Spričo tolikih dopisov se za nazaj ne moremo zanesljivo spomniti, če je pismo prispelo. Štuki pri Ptuj. Tako se uradno glasi sodba. Šulinci. Prepozno prejeli.

ZANIMIVOSTI

× **Valovi so odnesli 39 ljudi.** V noči od petka na soboto se je pripetila v fjordu Ta na norveški obali huda nesreča, ki je zahtevala 39 človeških žrtev. V fjord se je zrušila ogromna skala in posledica je bila, da so pljusknili mogočni valovi iz morja ter zalili vasi Ta-fjord in Fjōraa. Proti jutru se je začelo silno bobnenje in kmalu je prihrumel prvi val, ki pa ni bil posebno velik. Vaščani so bili pravočasno opozorjeni in zatekli so se na varno. Kmalu je prihrumel drugi, za njim pa še tretji val, ki je bil tako ogromen, da je zalil obalo na 700 m daleč od hotela v Ta-fjordu. Porušil je več hiš in strl mnogo čolnov. Pokončal je vse, kar je dosegel. Šest hiš je porušenih do tal in tudi transformatorska postaja je v razvalinah. Neki vaščan je rešil svojega otroka s tem, da je v zadnjem hipu skočil na skalo in se je držal, dokler voda ni odtekla. Pastor je rešil svojo hišo s tem, da je odprl vrata, da je mogla voda vdreti v njo. V Ta-fjordu pogrešajo 22, v Fjōraa pa 17 ljudi. Obe vasi sta bili dolgo odrezani od zunanjega sveta.

× **Posledice verske blaznosti.** Na kliniko profesorja dr. Schlofferja v Pragi so pripeljali krojačevo ženo Josefo Hajkovo, ki je imela v zapetju odsekano desno roko. Nesrečno ženo so takoj operirali. Med operacijo je prepevala psalme in se vedla sploh tako, kakor da ne čuti bolečin. Povedala je, da ji je odsekal roko s sekuro mož, ki je tudi prišel z njo v bolnišnico. Ker se je vedel zelo čudno in je tudi neprestano prepeval psalme, so ga obdržali na policijski stražnici v poslopju bolnišnice. Poklicali so policijskega zdravnika, ki je ugotovil, da je mož duševno bolan. Zato so ga odpeljali v umobolnico. Policija je uvedla preiskavo in izkazalo se je, da je krojač Hajek res odsekal svoji ženi roko v navalu verske blaznosti. Ponoči, ko so otroci že spali, sta Hajek in njegova žena nekaj časa prebirala sveto pismo, potem je pa mož odsekal ženi desnico in jo vrgel na dvorišče, češ, da bo tako vsa družina očiščena grehov. Žena je pri tem molila in z možem prepevala psalme. Tudi ona je versko blazna. Zakonca Hajek imata tri otroke, dve hčere in sina. Otroci so izpovedali, da sta hotela roditelja žrtvovati sina, da bi se pobotala s češkobrasko cerkvijo, iz katere sta bila nedavno izključena. Že več let sta sama opravljala doma službo božjo, pozneje se ju je pa lotila verska blaznost. Otroci so spali v posebni sobi in se niso zbudili, ko je oče odsekal materi roko. Versko blazna žena je prenašala bolečine molče.

× **Gandhi se je vdal.** Gandhi je v splošno presenečenje s svojimi pristaši naslovil na vseindijski kongres poslanico, v kateri poziva svoje rojake, naj opustijo nepokorščino nasproti angleškim oblastvom. Poleg tega poziva Gandhi člane vseindijskega kongresa, naj mu na novi poti sledijo ter naj prepustijo še nadalje vodstvo nove politike njemu. Po vsej Indiji je Gandhijeva poslanica izzvala silno presenečenje.

× **Stavka na Kitajskem.** Po sovjetskih poročilih je 200.000 kitajskih rudarjev na severnem Kitajskem stopilo v stavko. Tudi o kovinskih delavcih trdijo, da se bodo stavki kmalu pridružili. Bajje organizira stavkarsko gibanje kitajska komunistična stranka. Prišlo je že do večjih nemirov, pri katerih je bilo ranjenih večje število delavcev.

× **Mandžurija šteje 34 milijonov prebivalcev.** Iz Harbina poročajo, da je mandžursko ministrstvo notranjih del izvršilo popis prebivalstva nove države, ki se službeno imenuje Mandžu-Di-Go. Nova država ima 34 milijonov prebivalcev. Zanimiva je razdelitev prebivalstva po narodnostih: Mandžurcev (Kitajcev) je 33.052.013, Korejcev 800.000, Japoncev samo 150.000, Rusov 189 tisoč, Poljakov 1315, Nemcev 450 in drugih narodnosti 127.

Dobra soseda

(Iz nemščine.)

To je zgodba, kako je slep divji petelin rešil grde smrti gostilničarja iz Ribje vasi.

V občini Kolobitovju za gorami sta med razseljenimi domačijami in mladim gozdom ostala dva ubožna kmeta, ki sta bila kot zadnja v kraju seveda nerazdružljiva prijatelja. Zmerom sta se dobro razumela, a sta tudi nagajala drug drugega, seveda le na nedolžen način. Samo se je vsak prizadeval, da bi se čim bolj priljnil graščaku, ki je bil pokupil vsa sosedna posestva, ker sta oba dobivala od njega les in steljo, pa je seveda vsak hotel dobiti boljši del. Imenovala sta se sprednji in zadnji Rampel. Pa je rekel nekoč sprednji zadnjemu Ramplu: «Veš, Rampel, našemu dobremu graščaku je treba večih napraviti veselje. Gospod ima prav rad, če kdo ponoči med dvanajsto in eno pride na njegovo dvorišče in zavpije: 'Gori! Gori ne nikjer. Ura je udarila dvanajsto.' Graščak, veš, nima nočnega stražarja in zato ga veseli, če so drugi ljudje čuječi. Prihodnji teden bom to storil jaz, veš, dokler ne odženem protina iz noge.»

Sprednji Rampel je bil svoj čas prav tako pretkan kakor zadnji; pa je nekoč padel s podstrešja na glavo. Zvrnil se je sicer na kup slame, vendar pa mu je od tistega časa v glavi kakšno kolo preveč ali pa premalo, zakaj odtlej je postal zelo zaupljiv — celo nasproti sosedu. Mislil si je na sosedove besede: «Počakaj, zadnji Rampel, ti se hočeš graščaku priljnititi šele prihodnji teden, a jaz te bom prehitel.» Že naslednjo noč je stal na graščakovem dvorišču in kričal na vso moč: «Gori! Gori!...» V tistem trenutku so se odprla okna in vrata in graščak je vprašal iz svoje sobe: «Kje gori?»

«Gori ne nikjer. Ura je udarila dvanajsto!» je kričal sprednji Rampel.

«Kdo kriči?»

«Jaz, vaša milost, sprednji Rampel.»

«Naženite pijanca!» je zapovedal gospodar hlapcem, ki so bili že pridri od vseh strani z lestvami in vedri za vodo. Tedaj je Rampel spoznal, da so noge najkoristnejši sestavni del telesa. Vesel je bil, da jo je srečno odnesel prizadevnosti hlapcev.

Sosedu ni sprednji Rampel prav nič povedal, kako se je obnesel njegov nočni pohod, pač pa mu je bilo zdaj jasno, da si ga je sosed izposodil. Sklenil je, da mu vrne mlo za drago.

Nekega dne je šel k zadnjemu Ramplu, poklical soseda v skriven kot, privlekel izpod plašča puško in dejal: «Prijateljček, to bi bilo nekaj zate. Imam puško, a sem preneroden za streljanje. Kakor imaš ti protin v nogah, ga imam jaz v roki in ne morem meriti. Gori v macesnovem gozdu je divji petelin, saj ga gotovo čuješ zjutraj peti. Krasen ptič! Gotovo je slep, ker vedno tako frfra okrog, se zadeva v vrhove dreves in ne odleti. Tega lahko dobiš. Za njegov rep bi ti vedel kupca. Si boš lahko večkrat privoščil merico vina za ta denar. Pazi pa, da te ne dobi lovec. Puško ti bom skrnil za ostrejšem. V usnjati vrečici je strelivo poleg. Tako!»

Zadnji Rampel pa se je bal neprijetnosti. Najprej je menil: «Petelina ne bom streljal. Bo kaj narobe?» Naslednje jutro, ko je krevljal v svoj gozd, je res slišal peti divjega petelina. Pa si je mislil: «Priložnost je res lepa. A kako naj to napravim? Sicer pa je lovec zdaj drugje in ne bo prav nič vedel, da se skriva kdo med macesni.»

Tretjega dne je zelo zgodaj vstal, se splazil med macesne in ustrelil petelina. Še preden je z veje padajoča žival prispela do zemlje, sta se pojavila pred njim dva mlada lovca, prijela Rampla in ga gnala v Zabjo Loko na sodišče.

«Salament!» je rekel med potjo lovecema. «Ali sta vohala, da bom med macesni ustrelil petelina?»

«Zahvali se sosedu», je menil eden lovec.

Pa si je mislil zadnji Rampel: «O ti, Judež Iškarijot! Ali si me izdal! Slaba šala je to.»

Šest tednov zapora je dobil za petelina.

Zelo se je razjezil zaradi krivice, ki vlada svet: «Gospodje, kakšna je to pravica! Za smrkavega petelina dobim šest tednov, a moj sosed, sprednji Rampel, ni bil za ogromnega jelena nič kaznovan.»

Jelena! Ogromnega jelena? Lovca je začelo kar ščipati v trebuhu. Bitka pri Kraljevem Gradcu ne more dobrega lovčevega srca tako neusmiljeno pretresti kakor zdaj novica, da je sprednji Rampel ustrelil v revirju jelena. Naslednjega dneva so privedli orožniki sprednjega Rampla in ga postavili pred sodnik nasproti zadnjemu.

«Kdo pravi, da sem ustrelil jelena?» je vprašal s skrivnim prepričanjem, da mu ne bodo mogli pokazati priče.

«Tale», je odgovoril sodnik in pokazal na zadnjega Rampla.

«Tale?» je zategnjeno vprašal sprednji Rampel. «Ta ne more ničesar vedeti. Prav ničesar! Saj ni ničesar videl in ničesar slišal, ker ni bil poleg.»

«Kje pa je bil?» je vprašal sodnik.

«V tisti noči je v Schramovem mlinu izropal omaro.»

«Kdo trdi to?» se je zdaj razburil zadnji.

«Jaz», je odgovoril sprednji in se je strumno postavil pred zadnjega.

«Ti? Vrni rajši Pollhoferju srebrnike, ki si mu jih ukrad, namestu da kratiš poštenim ljudem čast. Bilo bi pametnejše!»

«Poštenim ljudem? Kar smejal bi se, sosed. Pošteni ljudje, ki zažgejo senik, da potem dobe zavarovalnino.»

«Koga misliš s tem?»

«Tebe.»

«Hvala lepa. Povej, sosed, zakaj pa ti ne zažgeš svojega senika? Zato, ker je izvrstno skrivališče za tihotapce in ker se tam sestajaš s tesarjevo. V hiši ti tega ne dopusti tvoja stara. Kajne?»

«Tebi pušča tvoja seveda večjo svobodo. Že ve, zakaj.»

«Ti vse veš, malopridnež. Saj je res pametnejše tako, kakor ste si zdaj uredili. Prej so tvoje hčerke svojo zalogo ponoči davile.»

«Kdo je davil?»

«Ti ne. Ti seveda ne utegneš daviti otrok, ker moraš ponoči prežati na cesti in ubijati potnike.»

«Beži no, beži! Brez tebe ne bi pobil mnogo potnikov. Ti si začel v šentjakovski noči, ko si zabodel trgovca...»

«Zabodel, seveda. Kako bi ga neki mogel, če bi ga ti ne bil držal. Telega!»

Tako sta drug drugemu naštela vrsto pregreh, groznih zločinov, s tako lahkimi besedami, kakor bi imela prepirček v gostilni pri kvartanju ali keglanju.

Sodnik je bil čudno zabavo skrbno poslušal. In ko sta si soseda nehala očitati grehe ter sta začela v besnosti izdane zločine počasi zakrivati, je dejal okrožni sodnik: «Ta dva moža ne spadata sem. Uklenite ju in ju spravite na deželno sodišče!»

Na deželno sodišče sta bila privedena zlikovca res ob pravem času. Tam se je že več dni vršila razprava proti gostilničarju iz Ribje vasi, ki naj bi bil v gozdu za svojo hišo umoril nekega prekupčevalca z živino. Dokazi so se kopičili in naključja so se ostrila tako, da je bila obsodba gostilničarja verjetna. Pa sta prišla soseda, ki sta se sama spravila pred sodnik od petelina do prekupčevalca z živino. Z vso vnemo sta izkušala dobra soseda raztrgati mrežo, ki sta si jo spletla v zaletelosti. A nič jama ni pomagalo. Vse je bilo jasno kakor beli dan in gostilničar iz Ribje vasi je lahko šel domov.

Zadnjemu Ramplu so petelina izpregledali in sprednjemu jelena. Tudi glede senika, srebrnikov in drugega so zatisnili oči. Oba sta bila preveč v oblasti prekupčevalca, ki jima je privezal vrv okoli vratu.

Peter Rosegger.

NAZNANILO.

S tem si dovoljujemo cenjenemu občinstvu sporočiti, da je po našem bivšem zastopniku g. Strajnarju Vekoslavu prevzel **glavno zastopstvo jugoslovanske zavarovalne banke**

„SLAVIJE“

za ves novomeški okraj **g. Ozimič Dinko, Novo mesto - Kandija št. 2.**

Naši krajevni zastopniki pa so: Florjančič Jože, posestnik v Št. Petru pri Novem mestu št. 21;
Remič Adolf, trgovec v Mirni peči št. 14;
Hudoklin Ivan v Brusnicah št. 21;
Zajc Franc, posestnik v Straži št. 30 pri Novem mestu.

Cenjeno občinstvo prosimo, naj se s polnim zaupanjem v naš stari, domači in renomirani zavod v vseh zavarovalnih zadevah poslužuje nasvetov in preračunov po naših spredaj imenovanih zastopnikih.
Z zagotovilom kar najugodnejše potrežbe, se priporoča

„SLAVIJA“
jugoslovanska zavarovalna banka, d. d.
Ravnateljstvo v Ljubljani.

Javna zahvala.

KARITAS mi je po smrti moža, ki se je v tovarni K. I. D. na Jesenicah smrtno ponesrečil, takoj izplačala dvojno zavarovano vsoto. Zavarovanje je trajalo komaj šest mesecev. Zavarovanju KARITAS se iskreno zahvaljujem ter ga vsem priporočam kot pošteno in popolnoma varno ustanovo.

Na Jesenicah, dne 7. aprila 1934.

REPINC TEREZIJA s. r.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Ponesrečena zviijača.

Zena: «Možiček, pošlji me na Jadransko morje. Tam bom sanjala o tebi noč in dan.»

Mož: «Ostani le pri meni in sanjaj rajši o Jadranskem morju.»

Čudno vprašanje.

V kaznilnici vpraša razbojnik svojega sotrpina: «Ali obglavljenje povzroča kaj bolečin?»

«Ne vem,» odvrne mirno drugi, «jutri me bodo prvič obglavili.»

Vzdih.

Zaljubljenec: «Jaz prav poredko mislim, gospodična, a takrat mislim na vas.»

Nič ne de.

Planinar, ki se vzpenja po vrvi nad prepado: «Kaj pa, če se vrv odtrga?»

Vodnik: «Nič ne de, saj imam doma še več vrvi.»

Samotar na otoku.

Mornar: «Zakaj ste se nastanili na tem samotnem otoku?»

Samotar: «Da pozabim»

Mornar: «Kaj bi radi pozabili?»

Samotar: «Sem že pozabil.»

Pri zobnem zdravniku.

Zdravnik: «Izpuliti moram zgoraj šest in spodaj sedem zob!»

Stranka: «To je trinajst zob! Izpulite mi še enega, jaz namreč verujem v vraže!»

Roža in osat.

«Moja roža,» je dejal nežno in pritisnil njena žametna lica na svoj obraz.

«Moj osat,» je vzdihnila ona, ko je šla čez njegovo strnišče.

Bilanca.

Mladi Izak Roženkranc vpraša očeta: «Čuj, očka, ali se pravi ta bilanca ali ta bilanc?»

Oče Abraham: «Bilancia je vendar ženskega spola, saj je navadno potvorjena.»

V šoli.

Učitelj: «Mihec, zakaj si prišel v šolo brez torbe? Kako bi imenoval vojaka, ki bi šel brez nahrbnika na bojišče?»

Mihec: «General, gospod učitelj!»

Odleglo mu je.

Stric: «No, Mihec, kako se počuti tvoj očka?»
Mihec: «Mu je že odleglo, saj me je danes že našeškal...»

Pozna jih.

Mira: «Kako si pa spoznala, mamica, da me hoče Branko vzeti?»

Mati: «Poznati moraš moške. Kadar začne govoriti, da si mu všeč v najcenejši obleki, misli resno...»

Pošten najditelj.

Sodnik: «Zakaj niste vrnili najdene denarnice?»

Obtoženec: «Bilo je že pozno zvečer.»

Sodnik: «A drugo jutro?»

Obtoženec: «Drugó jutro ni bilo ničesar več v njej.»

Mali jahač.

Stric (malemu nečaku, ki jaha njegovo koleno): «To je veselje, kajne?»

Nečak: «Dà, toda jahati resničnega osla je lepše.»

Naravni zakon.

Učitelj: «V mrazu se torej telesa krčijo, a v toploti raztezajo. Povejte mi zdaj kak primer.»

Učenec: «Pozimi so dnevi kratki, poleti pa dolgi.»

Izpred sodišča.

Zelo kratkoviden predsednik sodišča stopi k odvetniku, misleč, da je priča, in mu pravi: «Prisezite, da je to, kar ste rekli, resnica.»

Ko se pa prepriča, da se je zmotil, se začne smeje opravičevati: «Oprostite, gospod doktor, saj vas nisem hotel žaliti...»

Poškodbe, rane, hraste

«FITONIN» preprečuje okužitev, ustavlja hrcavitev, ne dopušča rani, da bi se usmradila in jo kaj naglo zaceli. Razna službena razlekavanja potrjujejo, da morete s popolno zanesljivostjo uporabiti «Fitonin» pri

VSEH POŠKODBAH, OKVARAH, OPEKLINAH, HRASTAH, LIŠAJIH, ČIRIH, ČRNIH PRISČIH, RANAH PO LEZANJU, STARIH ZANEMARJENIH RANAH

na nogah, skrofuloznih ranah, odprtih ozeblinah, odprtih hemoroidih. Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštne povzetju 2 steklenici 30 Din. — Poučno knjižico šte. 16 pošlje brezplačno «Fitonin», dr. a. o. z., Zagreb, 1-78.

Reg. pod br. 1281 z dne 28. julija 1933.

Za Vas imamo:

Voline . . . 69 Din Oltare . . . 138 Din
Mandoline 95 " Harmonike 69 "
Tambure . 68 " Gramofone 465 "

Zahtevajte brezplačni katalog.

MEINEL & HEROLD

tovarna glasbil

pr. podr. MARIBOR št. 104

Din 58— 68— 75— obleke
Din 170— 220— 240— plašči
Din 192— 255— 280— kostumi
Din 65— 75— krila
Din 35— 46— bluze

nudi tovarna konfekcije

Trgovski dom
Sternecki

Tovarna perila in oblek

Celje št. 97

Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik in vzorce, kateri se Vam pošljejo brezplačno. Vsa konfekcija se izdelava v lastni tovarni.

POZOR!!!

Gotov denar zaslužite doma,

če imate naš domač pletilni stroj «REGENTIN». Brez rizika, brez poprejšnjega znanja. V devetih mesecih smo plačali nekemu našemu sotrudniku Din 22.433.24 v gotovini. Tudi vi morete tako zaslužiti. Zavezujem se, da vam za dobro ceno odkupimo vaše izgotovljeno blago.

Brezplačna pojasnila daje: Domača pletarska industrija Josip Tomažič v Mariboru, Krekova ulica šte. 16.

Krščansko podjetje od 1931.

80

MALI OGLASI

Mlad trgovinski pomočnik

želi sprejeti službo kjerkoli. Ponudbe sprejema uprava «Domovine».

100

Krojaški šivalni stroj znamke Jax,

malo rabljen, proda za 1500 Din G. o. m. l. v Ljubljani, Gradaska ulica št. 8.

96

Polovični kontrabas, flavto in mali boben

proda Horvat Jože, godbenik v Ptuj, Cafova ulica št. 1.

97

Švedske posnemalnice za mleko

prodajamo na obroke. Sprejemamo potnike. Vega-Separator, Ljubljana, poštni predal 307.

76

Jabolčnik,

kakršnega se je pred vojno pod imenom «Jablus» razpečalo na tisoče zavojev ter je izborna domača pijača, ki si jo vsakdo lahko doma napravi za majhen denar, toplo priporočamo. Pišite po navodila! «Jablus» — Renier, Podčetrtek.

74

Pristopajte k Vodnikovi družbi!